

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสарภี จังหวัด เชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
- ๒.๒ แนวคิดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ๒.๓ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
- ๒.๕ ข้อมูลพื้นฐานกองทุนหมู่บ้านตำบลป่าบาง
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ณ เวลาใด เวลาหนึ่งที่ผู้แสดงความคิดเห็นออกไปต่อสิ่งที่ต้องการจะแสดงออกต่อสิ่งเหล่านั้น ซึ่งความคิดเห็นมีทั้งความคิดเห็นที่เป็นบวกและลบ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของความคิดเห็น

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า หมายถึง ความเชื่อ ความคิดหรือการลงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่สามารถบอกได้ว่าถูกหรือไม่^๑ สอดคล้องกับความหมายที่ว่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ความคิดเห็นนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้จากคน แต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้^๒ สอดคล้องกับความหมายที่ว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นผลมาจากความเชื่อ ความคิดและทัศนคติ ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้ ประสบการณ์ รวมถึงการแสดงออกระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจแสดงออกมา การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย และโดยปกติแล้วไม่อาจจะบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่างๆ นั้น ประกอบขึ้นด้วยสิ่งสำคัญๆ คือ ความรู้ ประสบการณ์

^๑ Good, C.V., *Dictionary of Education*, (New York : McGraw-Hill Book Company, 1973), p. 320

^๒ จำลอง เงินดี, *เอกสารคำสอนวิชาจิตวิทยาสังคม*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๔), หน้า ๒.

และสภาพแวดล้อม^๓ และสอดคล้องกับนักวิชาการที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นว่าหมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อ ทศนะ การวินิจฉัย การพิจารณาหรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบ โดยได้รับอิทธิพลทัศนคติและข้อเท็จจริง ความรู้ที่มีอยู่ของผู้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นได้รับมา โดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาโดยการพูดหรือเขียนก็ได้ สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า ความคิดเห็นเป็นข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาและความคิดประกอบ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม^๔ สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า ความเชื่อ ความคิดเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึกหรือทัศนคติ ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรือกล่าวกว้างๆ ได้ว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้^๕

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการแสดงออกถึงความเชื่อ ทศนะ การวินิจฉัย การพิจารณา ที่แสดงออกระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจแสดงความคิดเห็นนั้นๆ ออกมา

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อใช้อธิบายการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๑ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๑ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัย ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็น

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
Good, C.V., (1973, p. 320)	๑.เป็นความเชื่อ ๒.เป็นความคิดหรือการลงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
จำลอง เงินดี (๒๕๓๔, หน้า ๒)	๑.เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๒.เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ๓.อาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้
วัตรภู อจหาญ (๒๕๔๒, หน้า ๑๒)	๑.เป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๒.เป็นผลมาจากความเชื่อ ๓.เป็นความคิดและทัศนคติอาศัยการเรียนรู้

^๓วัตรภู อจหาญ, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกองวิชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒).

^๔เสกสรร วัฒนพงษ์, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประสานงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธร ในเขตพื้นที่ทางหลวง หมายเลข ๓๔ (บางนา – บางปะกง)”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒).

^๕ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมสังคมวิทยาอังกฤษ – ไทย, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น, ๒๕๔๖), หน้า ๒๓๖.

^๖Mary, L., Good, Integrating the Individual and the Organization, (New York : Wiley, 2006), p.17

	ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ๔.เป็นเครื่องช่วยพิจารณาก่อนการตัดสินใจ
เสกสรร วัฒนพงษ์ (๒๕๔๒, หน้า ๙)	๑.เป็นการแสดงออกถึงความเชื่อ ๒.เป็นการแสดงออกถึงทัศนะ ๓.เป็นการแสดงออกถึงการวินิจฉัย ๔.เป็นการแสดงออกถึงการพิจารณาหรือการประเมินผล อย่างมีรูปแบบ
ราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๖, หน้า ๒๓๖)	๑.เป็นข้อพิจารณาว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาและความ คิดเห็นประกอบ ๒.ไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์
Mary, L. Good (2006, p.17)	๑.เป็นความเชื่อ ๒.เป็นความคิดเห็น ๓.เป็นข้อพิจารณา ๔.เป็นความรู้สึกหรือทัศนะที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้หลายท่าน ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริงพูดตามสังคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนออกไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ^๗ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า เป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่ได้อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลจะแสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือการแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเฉพาะตัวของแต่ละคน เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ การแสดงความคิดเห็นอาจจะได้รับการยอมรับ หรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้^๘ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะการพูดหรือการเขียนซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นความรู้ประสบการณ์และพฤติกรรมระหว่างบุคคลก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออกซึ่งการแสดงออกนี้อาจได้รับการยอมรับ

^๗ นพมาศ อีระเวคิน, จิตวิทยาสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๙๙.

^๘ Hunally, Jum C., *Test and Measurements Assessment and Prediction*, (New York : McGraw Hill Book Co., Inc., 1950), p.285

หรือปฏิเสธจากผู้อื่นก็ได้^๙ สอดคล้องกับแนวความคิดที่ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่ได้อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลจะแสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือการแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเฉพาะตัวของแต่ละคน เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญการแสดงความคิดเห็นอาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้^{๑๐} สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ความคิดเห็นของคนมีหลายระดับคืออย่างผิวเผินก็มี อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้นเป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่วๆ ไปไม่เฉพาะอย่างและมีอยู่เป็นเวลานานสั้นเรียกว่าความคิดเห็นเป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่เพียงพอแก่การพิสูจน์ มีความรู้แห่งอารมณ์น้อยและเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ก็สลายตัวเร็ว^{๑๑} สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ความคิดเห็นเป็นเพียงการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อหรือความนิยมหรือถ้าจะกล่าวในลักษณะของพฤติกรรมในแง่ของจิตวิทยาก็กล่าวได้ว่า เจตคติความเชื่อความนิยมเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่มีผู้ใดสังเกตหรือทราบได้นอกจากตัวของเขาผู้นั้น แต่ความคิดเห็นพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสามารถสังเกตหรือทราบได้อย่างชัดเจน ดังนั้นคนที่มีเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมอย่างหนึ่งแต่ถ้าเขาไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็จะไม่มีผู้ใดทราบได้เลยว่าเขามีเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด^{๑๒}

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในซึ่งอาจเป็นทัศนคติ เจตคติ ค่านิยม ความเชื่อที่ได้แสดงออกมาจากความรู้สึกนึกคิดผ่านมาทางคำพูด การเขียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากความรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม ความคิดเห็นจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงทุกขณะ ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในการอธิบายสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

จากแนวคิดและผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น โดยมีแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๒ ดังต่อไปนี้

^๙ สุพัตรา สุภาพ, **สังคมวิทยา**, พิมพ์ครั้งที่ ๒๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๕), หน้า ๑๓๒.

^{๑๐} Hurlock E., **Adolescent Development**, (New York : McGraw-Hill Book, ๑๙๙๕), pp.๑๔๕-๑๔๘.

^{๑๑} อุทัย หิรัญโต, **สังคมวิทยาประยุกต์**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙), หน้า ๘๐-๘๑.

^{๑๒} กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๓), หน้า ๑๗๔-๑๗๕.

ตารางที่ ๒.๒ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
นพมาศ อีร์เวคิน, (๒๕๓๙, หน้า ๙๙)	๑.เป็นสิ่งที่มนุษย์ได้แสดงออก ๒.แสดงออกโดยการพูดหรือการเขียน ๓.เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความเข้าใจ
Hunally, Jum C.(1950, p.285)	๑.เป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกสิ่งหนึ่งสิ่งใด ๒.เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่ได้อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง ๓.ขึ้นอยู่กับจิตใจ พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ๔.การแสดงความคิดเห็นอาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้
สุพัตรา สุภาพ (๒๕๕๕, หน้า ๑๓๒)	๑.เป็นการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๒.เป็นการพูดหรือการเขียน ๓.ต้องอาศัยพื้นความรู้ ประสบการณ์และพฤติกรรมระหว่างบุคคล ๔.อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากผู้อื่นก็ได้
Hurlock E (๑๙๙๕, pp.๑๔๕-๑๔๘).	๑.เป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ๒.เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่ได้อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง ๓.แสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือการแสดงผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ๔.ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเฉพาะตัวของแต่ละคน เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ๕.มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ๖.อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้
อุทัย หิรัญโต (๒๕๒๙, หน้า ๘๐-๘๑)	๑.ความคิดเห็นระดับผิวเผิน ๒.ความคิดเห็นระดับลึกซึ้ง
กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (๒๕๒๗, หน้า ๑๓๔-๑๓๕)	๑.การแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายใน ๒.ไม่แสดงออกมาจะไม่สามารถรับรู้ได้

๒.๒ แนวคิดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาสังคมและเศรษฐกิจ ๙ ประการ ซึ่งเป็นนโยบายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ เช่น การพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อย การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การจัดตั้งธนาคารประชาชน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์^{๑๓}

๒.๒.๑ ความหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านเป็นโครงการที่รัฐบาลมุ่งส่งเสริมการสร้างแหล่งทุนให้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้มีแหล่งทุนในการกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ เพื่อนำไปลงทุนกิจการขนาดเล็ก หรือโครงการในชุมชน โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกองทุนมีระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบโดยประชาชนในพื้นที่ มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านไว้หลายทัศนะดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองว่า หมายถึง ทุนที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยรัฐได้จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งละ ๑ ล้านบาท สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารจัดการเงินกองทุนโดยมีแนวทางการดำเนินงานกองทุนตามระเบียบ^{๑๔} สอดคล้องกับความหมายที่ว่า กองทุน หมายถึง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และชุมชนเมือง หมายถึง ชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล ในเขตปกครองท้องถิ่นพิเศษ และชุมชนอื่น^{๑๕}

ดังนั้นสรุปความหมายของคำว่ากองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กองทุนที่รัฐบาลจัดสรรอุดหนุนให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้ชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการเงินกองทุนให้กับหมู่บ้านและชุมชนเมืองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อใช้อธิบายการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๓ ดังต่อไปนี้

^{๑๓} สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔, (กรุงเทพมหานคร : สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๒-๔.

^{๑๔} อ้างแล้ว, หน้า ๒-๔.

^{๑๕} พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๓

ตารางที่ ๒.๓ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นักวิชาการหรือนักวิจัย/หน่วยงาน	แนวคิดหลัก
สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	๑.ทุนที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล ๒.รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งละ ๑ ล้านบาท ๓.เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ๔.สามารถบริหารจัดการเงินกองทุนโดยมีแนวทางการดำเนินงานกองทุนตามระเบียบ
พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๓	๑.เป็นหมู่บ้านตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๒. ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้แก่

- ๒.๑ เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- ๒.๒ ชุมชนเป็นผู้กำหนดและจัดการหมู่บ้านด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
- ๒.๓ เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- ๒.๔ เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม
- ๒.๕ กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

๓.๒ ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

๓.๓ เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน

๓.๔ กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๓.๕ เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

๔. แหล่งที่มาของเงินทุน

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

๔.๑ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้หรือเงินที่ได้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๔.๒ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน

๔.๓ ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินกองทุน

๔.๔ เงินอื่นใดนอกจาก ข้อ ๔.๑ ถึง ๔.๓ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันอื่นใด

๕. หลักการในการอนุมัติเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ๑ ล้านบาท

๕.๑ ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุน และการควบคุมกันเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

๕.๒ ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เป็นความพร้อมของบุคคล ด้านความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการและความพร้อมในการบริหารจัดการกองทุน

๕.๓ การบริหารจัดการกองทุนที่เกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและกองทุนทางสังคม หรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้ง

๕.๔ การมีระบบตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ของคณะกรรมการกองทุน โดยสมาชิกและมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนในด้านเศรษฐกิจสังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

๖. กลไกในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๖.๑ ระดับชาติ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนโดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงต่างๆที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ตัวแทนประชาชนเป็นกรรมการและผู้แทนจากสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) กำหนดแผนการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเพื่อให้หมู่บ้านและชุมชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

๒) สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดในการทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการแก่กองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) บูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานกองทุน

๔) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนตามแผนงานโครงการของรัฐที่มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน สามารถรวมกองทุนอื่นกับกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์

๕) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๖.๒ ระดับจังหวัด ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ผู้แทนจากส่วนราชการระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรประชาชนผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ พัฒนาการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

๒) ให้ความเห็นชอบผลการประเมินความพร้อมของกองทุนซึ่งผ่านการประเมินจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

๓) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๔) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและบรรลุวัตถุประสงค์

๕) ประสานความร่วมมือในการสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการของกองทุนในจังหวัด

๖) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนต่างๆ ในจังหวัด เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องทราบ

๗) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบ

๘) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สนับสนุนระดับจังหวัด

๖.๓ ระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ สนับสนุนระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตเป็นประธาน ผู้แทนจากส่วนราชการ ระดับอำเภอ ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่นๆ เป็นกรรมการ พัฒนาการอำเภอ หรือหัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนเขต เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีหน้าที่ประเมินความพร้อม สนับสนุนการเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง สนับสนุนและติดตาม การดำเนินกิจกรรมของกองทุน

๗. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้กองทุนแต่ละกองทุน มีคณะกรรมการ กองทุน ประกอบด้วย ตัวแทนกลุ่มและองค์กรประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดย สมาชิกกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และความรับผิดชอบที่จะบริหารกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และมีคุณสมบัติ ดังนี้

๗.๑ เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลา ไม่น้อย กว่า ๒ ปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

๗.๒ เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

๗.๓ ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและไม่มีประวัติเสียทางการเงินตลอดจนยึดมั่นในการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๗.๔ ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

๗.๕ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาท

๗.๖ ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด แต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และ ความผิดฐานบุกรุก

๗.๗ ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่

๗.๘ ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

๗.๙ ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนโดยมติให้ออกของคณะกรรมการกองทุนหรือสมาชิกกองทุน

๘. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๘.๑ บริหารจัดการกองทุนรวมทั้งตรวจสอบ กำกับดูแลจัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่นที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน

๘.๒ ออกระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดและต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

๘.๓ รับสมาชิก จัดทำทะเบียนสมาชิกทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชนและบุคคลทั่วไป

๘.๔ สำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ฤดูกาลกรรมครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชน ในเขตท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนนั้น

๘.๕ พิจารณาให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

๘.๖ ทำนิติกรรมสัญญาหรือกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน

๘.๗ จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอและจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับคำร้อง

๘.๘ จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับจัดสรร ผลตอบแทนหรือรายได้ที่เกิดจากเงินที่ได้รับ การจัดสรรจากคณะกรรมการ คืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย

๘.๙ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด หรือมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ภายในสามสิบวัน กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกคณะกรรมการด้วยกันดำรงตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิกและผู้ตรวจสอบส่วนที่เหลือนำดำรงตำแหน่งกรรมการ

๙. แนวทางการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๙.๑ การจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคนเพื่อจัดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ซึ่งจะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนในหมู่บ้านทำความเข้าใจเตรียมความพร้อมและเลือกคณะกรรมการกองทุน โดยมีคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอให้คำปรึกษาและสนับสนุนการดำเนินการเลือกสรรเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรมและโปร่งใส

๙.๒ การขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้รับคัดเลือกจากข้อ ๑ ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมตามแบบที่กำหนด ให้ธนาคารที่ได้รับมอบหมายทำหน้าที่รับขึ้นทะเบียน แล้วส่งให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดและธนาคารสำนักงานใหญ่ เพื่อส่งต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๙.๓ การประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีหลักการจัดสรรเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

๑) ความพร้อม ความสนใจของคณะกรรมการและประชาชน พิจารณาจาก

ก. การเข้าร่วมจัดเวทีชาวบ้านครั้งแรกเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง จำนวน ๙ - ๑๕ คน ซึ่งครัวเรือนที่เข้าร่วมจัดเวทีต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านจึงจะผ่านหลักเกณฑ์ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลโครงการมากที่สุด

ข. การสมัครเป็นสมาชิกกองทุนโดยการลงหุ้นหรือฝากสัจจะออมทรัพย์จะต้องมีผู้สมัครไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน

ค. คณะกรรมการและสมาชิกร่วมกันร่างระเบียบข้อบังคับกองทุน

ง. ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนเป็นความพร้อมของบุคคลในด้านคุณสมบัติของคณะกรรมการตามระเบียบกองทุน มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนอย่างน้อย ๕ คน

จ. ความพร้อมของระบบการตรวจสอบและประเมินการทำงานของคณะกรรมการโดยสมาชิก

ฉ. ความพร้อมในการบริหารจัดการที่เกื้อกูลกันระหว่างกองทุนหมู่บ้านกับกองทุนอื่นๆ ที่หน่วยราชการตั้งขึ้น

ช. ความพร้อมด้านเอกสาร ได้แก่ การจัดทำระเบียบข้อบังคับ การจัดทำข้อมูลหมู่บ้าน/ชุมชน (กทบ.๒) ทะเบียนสมาชิก การบันทึกการประชุมคณะกรรมการ

ซ. คณะกรรมการกองทุนดำเนินการเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน เพื่อรอรับการโอนเงินหนึ่งล้านบาท

๒) คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดและอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

ก. ให้นาการรวบรวมแบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุน การปฏิบัติตามระเบียบของสมาชิก การเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร แล้วส่งให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

ข. คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ประเมินความพร้อมร่วมกับชุมชนตามแนวทางและวิธีการประเมินความพร้อมที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด ได้แก่กระบวนการคัดเลือกกรรมการคุณสมบัติของกรรมการตามระเบียบกองทุนกำหนด ความรู้ประสบการณ์และความมั่นใจในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการ มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ สมาชิกมีการปฏิบัติตามระเบียบครบถ้วน มีการเปิดบัญชีเงินฝากกองทุน

ค. คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ แจ้งผลการประเมินให้คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด เพื่อให้ความเห็นชอบผลการประเมินความพร้อมของกองทุน

ง. คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด แจ้งผลการประเมินแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

จ. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบการอุดหนุนเงินกองทุนให้แก่กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง พร้อมแจ้งให้นาการออมสินโอนเงินและแจ้งคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดทราบ

ฉ. คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแจ้งผลการอนุมัติแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อติดต่อธนาคารในการรับโอนเงินกองทุน ๑ ล้านบาท

๓) การเตรียมความพร้อมตามองค์ประกอบอื่นๆ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านกับการพัฒนาสินค้าและการตลาด การสร้างงานสร้างรายได้และสวัสดิการสังคมของหมู่บ้าน รวมทั้งการขยายความร่วมมือในลักษณะเครือข่ายการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๙.๔ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๑) ผู้มีสิทธิกู้ยืม ได้แก่บุคคลหรือองค์กรที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด

๒) ประเภทการให้กู้ยืม ได้แก่ การพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือลดรายจ่าย หรือเพื่อการฉุกเฉิน โดยกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาทและถ้าสมาชิกรายใดกู้เกินสองหมื่นบาท แต่ไม่เกินห้าหมื่นบาทให้เรียกประชุมสมาชิกพิจารณาชี้ขาดให้กู้ยืมเงิน การชำระคืนเงินกู้ให้พิจารณาจากความเหมาะสมแต่ละราย โดยให้ชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา โดยการนำเงินส่งคืน ณ ธนาคารและนำหลักฐานส่งชำระคืนเงินกู้ ไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีต่อไป

๓) ขั้นตอนการให้กู้ยืมเงิน

ก. สมาชิกยื่นคำขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนตามแบบที่กำหนด

ข. คณะกรรมการกองทุนจัดประชุมเพื่อพิจารณาอนุมัติให้กู้เงินสำหรับรายที่ขอกู้ไม่เกินสองหมื่นบาท สำหรับรายที่ขอกู้เกินสองหมื่นบาทแต่ไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้คณะกรรมการเรียกประชุมสมาชิกทั้งหมดเพื่อพิจารณาอนุมัติให้กู้

ค. คณะกรรมการนัดหมายสมาชิกผู้กู้ทำสัญญาโดยมีผู้ค้ำประกัน ซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนค้ำประกันสัญญา

ง. สมาชิกผู้กู้เงินเปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคารออมสิน พร้อมแจ้งหมายเลขบัญชีธนาคารและสมุดเงินฝากแก่คณะกรรมการเพื่อทำการโอนเงินตามที่สมาชิกกู้ไว้

จ. ครบกำหนดสัญญาภายในหนึ่งปี ให้สมาชิกคืนเงินกองทุนหมู่บ้านพร้อมดอกเบี้ยตามอัตราที่กำหนด

๔) ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา ให้ผู้กู้เสียค่าปรับตามที่ระเบียบกำหนดหรือได้รับการผ่อนผันการชำระหนี้

๕) ในกรณีที่ผู้กู้มิได้นำเงินกู้ ไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยที่ค้างชำระคืนโดยทันที

๖) ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ ซึ่งนำเงินไปใช้นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในสัญญากู้เงิน พ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันนับจากวันยกเลิกสัญญา

๙.๕ การทำบัญชีและการตรวจสอบ

๑) ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง พร้อมแจ้งให้สมาชิกทราบ

๒) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำงบการเงินส่งคณะกรรมการติดตามและสนับสนุนระดับอำเภอภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

๓) การจัดสรรกำไร เมื่อสิ้นปีบัญชีหากผลการดำเนินงานของกองทุนมีกำไรคณะกรรมการกองทุนสามารถนำกำไรสุทธิ มาจัดสรรตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด

๑๐. ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๑๐.๑ ประชาชนมีจิตสำนึกร่วมกันเป็นเจ้าของกองทุน

๑๐.๒ ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง

๑๐.๓ คณะกรรมการกองทุนเป็นคนดีมีความรู้ เสียสละและรับผิดชอบ

๑๐.๔ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่การคิดการดำเนินการติดตามและการรับประโยชน์ร่วมกัน

๑๐.๕ มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลผู้ด้อยโอกาส

๑๐.๖ มีการประสานความร่วมมือทั้งในด้านการเรียนรู้และการทำกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขั้นตอนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การควบคุมหลายขั้นตอน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการทุจริตและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด ดังนั้น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมให้ชุมชนมีการบริหารด้วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งในที่สุด โดยมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็น ผู้บริหารงานกองทุน คณะกรรมการกองทุนจึงมีความสำคัญต่อการบริหารกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒.๓ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการเป็นกระบวนการในการทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การบริหารจัดการที่ดีย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน การบริหารจัดการจึงเป็นการจัดการทรัพยากรทางการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ เพื่อควบคุมหรือบริหารจัดการทรัพยากรทางการบริหารให้ราบรื่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการ ผู้วิจัยได้ค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๒.๓.๑ ความหมายของการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ หากการบริหารจัดการดี งานที่ประสงค์ก็สามารถที่จะบรรลุได้ตามประสงค์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของการบริหารจัดการผู้วิจัยจึงรวบรวมความหมายที่มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการว่าหมายถึงภารกิจของบุคคลหรือหลายคนที่ทำหน้าที่ประสานให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จ^{๑๖} สอดคล้องกับความหมายที่ว่า กระบวนการจัดการว่าเป็นกิจกรรมของการบริหารที่สำคัญ ๔ อย่าง คือ การวางแผน การจัดองค์การ

^{๑๖} ธงชัย สันติวงษ์, **หลักการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๑), หน้า ๑.

การสั่งการ และการควบคุม^{๑๗} สอดคล้องกับความหมายที่ว่า กระบวนการจัดการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับ เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด โดยใคร นอกจากจะเป็นการลดความไม่แน่นอนแล้ว ยังทำให้สมาชิกในองค์กรมีความ มั่นใจในการทำงานทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับการทำงานที่ดีไม่ควรมีลักษณะตายตัว ต้องยืดหยุ่น ได้ตามสถานการณ์อาจมีการปรับปรุงแก้ไข หรือปรับเปลี่ยนลำดับการทำงานได้เสมอ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้นด้วย^{๑๘} สอดคล้องกับความหมายที่ว่า การบริหาร (Administration) จะใช้ในการบริหารระดับสูงโดยเน้นที่การกำหนดนโยบายที่สำคัญและการกำหนด แผนของผู้บริหารระดับสูง เป็นค่านิยมใช้ในการบริหารรัฐกิจ (Public Administration) หรือใช้ใน หน่วยงานราชการ^{๑๙} สอดคล้องกับความหมายที่ว่า การบริหาร หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมขั้นตอน ทั้งหลายที่นักบริหารนำมาใช้ในหน่วยงาน การบริหารยังมีลักษณะเป็นการผสมผสานกันของทั้งศาสตร์ และศิลป์^{๒๐}

ดังนั้นสรุปความหมายของคำว่าบริหารจัดการว่า หมายถึง ภารกิจของบุคคลหรือหลาย คนที่ทำหน้าที่ประสานให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม การดำเนินงานจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับ ต้องยืดหยุ่น ได้ตาม สถานการณ์อาจมีการปรับปรุงแก้ไข หรือปรับเปลี่ยนลำดับการทำงานได้เสมอ

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวล แนวคิดหลักของการบริหารจัดการเพื่อใช้อธิบายการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๔ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๔ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการบริหารจัดการ

นักวิชาการหรือนักวิจัย/หน่วยงาน	แนวคิดหลัก
ธงชัย สันติวงษ์, (๒๕๓๑, หน้า ๑)	๑.เป็นภารกิจของบุคคลหรือหลายคน ๒.ทำหน้าที่ประสานให้การทำงานบรรลุผล สำเร็จ

^{๑๗} สมยศ นาวิการ, การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหาร : MPO, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ), ๒๕๒๙.

^{๑๘} สร้อยตระกูล อรรถมานะ, พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๔๒๑.

^{๑๙} ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. การบริหารสำนักงานแบบใหม่. กรุงเทพมหานคร : ซีระฟิล์มแอนด์ ไซเท็กซ์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๘.

^{๒๐} วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไพร่เพช ๒๕๔๕), หน้า ๔๐

สมัยศ นาวิการ, (๒๕๒๙)	๑.เป็นกิจกรรมทางการวางแผน ๒.เป็นกิจกรรมทางการจัดองค์การ ๓.เป็นกิจกรรมทางการสั่งการ ๔.เป็นกิจกรรมทางการควบคุม
สร้อยตระกูล อรรถมานะ, (๒๕๔๕, หน้า ๔๒๑)	๑.เป็นกระบวนการดำเนินงานตามขั้นตอนตามลำดับ ๒.เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไรที่ไหน เมื่อใด โดยใคร
สร้อยตระกูล อรรถมานะ, (๒๕๔๕, หน้า ๔๒๑)	๑.เป็นกระบวนการดำเนินงานจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับ ๒.เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไรที่ไหน เมื่อใด โดยใคร
ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, (๒๕๔๕, หน้า ๑๘)	๑.เป็นการกำหนดนโยบายที่สำคัญและการกำหนดแผนของผู้บริหารระดับสูง ๒.เป็นค่านิยมใช้ในการบริหารรัฐกิจ หรือใช้ในหน่วยงานราชการ
วิรัช วิรัชนิการวรรณ, (๒๕๔๕, หน้า ๔๐)	๑.เป็นการปฏิบัติกิจกรรมที่นักบริหารนำมาใช้ในหน่วยงาน ๒.เป็นการผสมผสานกันของทั้งศาสตร์และศิลป์

๒.๒ ทฤษฎีการบริหารจัดการ

องค์การหรือหน่วยงานจะสามารถไปถึงเป้าหมายขององค์กรได้ก็ต่อเมื่อมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ทฤษฎีการบริหารจัดการเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินการทางการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในทฤษฎีทางการบริหารจัดการในการอธิบายปรากฏการณ์ทางการวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมมาไว้ดังนี้

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารประกอบด้วย ๔ ประการ คือ

๑) การวางแผน หมายถึง หน้าที่ทางการบริหารในการกำหนดจุดมุ่งหมายและการตัดสินใจเลือกวิธีการที่ดีที่สุดที่จะให้บรรลุจุดหมายนั้น

๒) การจัดองค์การ หมายถึง กำหนดอำนาจหน้าที่และตำแหน่งต่างๆ อย่างชัดเจน

๓) การนำ หมายถึง ความพยายามทำให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๔) การควบคุม หมายถึง การมุ่งเน้นที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์กรได้ประพฤติปฏิบัติในทิศทางที่จะทำให้บรรลุตามมาตรฐานหรือจุดหมาย มุ่งเน้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึง

ประสงค์และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง^{๒๑} สอดคล้องกับนักวิชาการที่ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารที่พึงปฏิบัติเป็นกระบวนการ ๕ ประการ (POSDC) คือ การวางแผนงาน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยการและภาวะผู้นำ (Directing and Leadership) และการควบคุมงาน (Controlling)^{๒๒} ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวว่า การบริหารให้ประสบความสำเร็จผู้บริหารควรใช้กระบวนการบริหารงาน (Process of Management) ๗ ประการ POSDCRB คือ

๑.การวางแผน หมายถึง การกำหนด โครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องลงมือปฏิบัติตามลำดับ วางแนวปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นก่อนลงมือปฏิบัติการ

๒.การจัดองค์การ หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมด้วยกำหนดลักษณะ และวิธีการติดต่อสัมพันธ์ตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นลงไป

๓.การจัดคนเข้าทำงาน หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงานการบริหารบุคคลดังกล่าว รวมตั้งแต่การแสวงหาคนทำงานมาบรรจุ การแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคคล การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้น ลดขั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน และการบำรุงรักษาสภาพการทำงานให้ดี และมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ต่อไป

๔.การสั่งการ หมายถึง การอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการ หลังจากการได้วิเคราะห์พิจารณาโดยรอบครอบ รวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ

๕.การประสานงาน หมายถึง การประสานงานหรือติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ในองค์การ เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน สามารถทำงานประสานความกลมเกลียวกัน เพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์การ

๖.การรายงาน หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งบนและล่าง เพื่อทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะสะดวกแก่การประสานงานอื่นจะเป็นการสร้างใจอันดีร่วมกัน ตลอดจนเป็นการบำรุงขวัญในตัวเอง

๗.การงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร หรือการใช้งบประมาณการเงิน วางแผนหรือโครงการในการจ่ายเงิน การบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม^{๒๓} สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวถึงกระบวนการบริหาร ไว้ดังนี้

นโยบาย (Policy) หมายถึง มีการวางนโยบายอย่างชัดเจน เพื่อเป็นเป้าหมายและความเข้าใจร่วมกันของผู้ปฏิบัติ

^{๒๑} วิโรจน์ สารรัตน์, **การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิทยวิสุทธิ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๑

^{๒๒} มรกต ศรีรัตน, “การประเมินผลกระบวนการบริหารจัดการโครงการชุมชนย่อยต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในเทศบาลเมืองปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต** (สาธารณสุขศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๕), หน้า ๓๔.

^{๒๓} Gulick and Urwick and Dale อ้างใน พระครูธรรมธาสายันต์ ฐิตปัญโญ (คงวัฒน์) ในพุทธวิธีการบริหาร, **พุทธจักร**, ปีที่ ๖๙ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๕๘): ๓๓-๓๔

อำนาจหน้าที่ (Authority) หมายถึง จัดสรรอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องตามหลักนิติธรรมและความเหมาะสม

การวางแผน (Planning) หมายถึง มีการวางแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ

การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง ดูแลจัดการองค์กรตามหลักสากลนิยม ทั้งในแง่ของสถานที่ การจัดสรรตำแหน่งและสวัสดิการ

การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึง มีการจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับตำแหน่งงาน

การสั่งการ (Directing) หมายถึง มีการสั่งการตามขั้นตอนในหลักการบริหาร

การประสานงาน (CO- Coordinating) หมายถึง ดูแลการประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

การรายงาน (Reporting) หมายถึง ดูแลให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน และการประเมินผลงานอย่างเป็นระบบสม่ำเสมอ

การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง ดูแลการจัดสรรและเบิกจ่ายงบประมาณให้ถูกต้องโปร่งใสตรวจสอบได้^{๒๔}

สอดคล้องกับนักวิชาการได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการ^{๒๕} ไว้ดังนี้

๑. หน้าที่การจัดการ (Management Functions) เป็นกระบวนการจัดการ ประกอบด้วย

๑.๑ การวางแผน (Planning) หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อองค์การและกำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางการทำงานในอนาคต

๑.๒ การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดให้มีโครงสร้างของงานต่างๆ และอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

๑.๓ การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง การสั่งงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเข้าใจสิ่งต่างๆ เป็นอย่างดี

๑.๔ การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ความเชื่อมโยงงานของทุกคนให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

๑.๕ การควบคุมงาน (Controlling) หมายถึง การกำกับงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

๒. คุณลักษณะของผู้บริหาร ต้องมีความสามารถทางร่างกาย จิตใจ ไหวพริบ ศึกษาหาความรู้ เทคนิคการทำงานและประสบการณ์ที่เรียกว่า ความสามารถทางด้านการจัดการ

๓. หลักการจัดการ

๓.๑ อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นสิ่งที่ควบคู่กันและถ้าได้รับผิดชอบเพียงใด ควรได้รับมอบอำนาจหน้าที่ เพียงนั้นด้วยเช่นกัน

๓.๒ เอกภาพการสั่งการ กิจกรรมและวัตถุประสงค์ขององค์การจะเป็นแบบอย่างเดียวกัน

^{๒๔} สุเมธ แสงนิมิต, ภาวะผู้นำกับธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๒) , หน้า ๔๔-๔๕

^{๒๕} Donnelly and other, **Management**, ๖th ed., (New York : Business Publications, ๑๙๘๗), p. ๘๕.

๓.๓ การแบ่งงานกันทำตามความถนัด เพื่อการใช้ประโยชน์ของบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๔ การถือประโยชน์ ให้ถือว่าประโยชน์ของส่วนรวมมีความสำคัญมากกว่าประโยชน์ของส่วนตัว

๓.๕ ความสามัคคี ถือเป็นความสำคัญที่ทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

๓.๖ วินัยจรรยาบรรณ ต้องรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ข้อตกลงจะต้องชัดเจน และยุติธรรม

๓.๗ เอกภาพในการควบคุมจะต้องมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว เพื่อป้องกันการสับสน

๓.๘ ผลตอบแทน เหมาะสมกับงานและความสามารถอย่างยุติธรรม

๓.๙ อำนาจในการบริหารจะอยู่ส่วนกลาง เพื่อสะดวกในการควบคุม แต่จะกระจายอำนาจออกไปตามความเหมาะสม

๓.๑๐ คำสั่งและระเบียบข้อบังคับควรกำหนดให้แน่นอน ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนและเข้าใจตรงกัน

๓.๑๑ ความเสมอภาค ให้ความยุติธรรมต่อทุกคนเพื่อจูงใจในการทำงาน

๓.๑๒ ความมั่นคงในการทำงาน คนงานจะได้รับหลักประกันในงานที่ทำอยู่

๓.๑๓ ความคิดริเริ่มในการทำงาน ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

๓.๑๔ ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม โดยมีเป้าหมายร่วมกัน

สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญสำหรับการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมไว้ ๑๔ ประการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑.กำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่วแน่ในการปรับปรุงสินค้าและบริการ (Create Constancy of Purpose for the Improvement of Goods and Services) องค์การควรมีความพยายามอย่างสม่ำเสมอในการปรับปรุงคุณภาพ การเพิ่มผลผลิต และสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า โดยการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

๒.การยอมรับเอาปรัชญาใหม่มาใช้ในการปฏิเสธ (ต่อต้าน) ข้อผิดพลาดและสิ่งที่ไม่เหมาะสม (Adopt a New Philosophy to Reject Mistakes and Negativism) ลูกค้า ผู้บริหารและพนักงานทั้งหมดจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติไปปฏิเสธคุณภาพของงานที่ไม่สามารถยอมรับได้ และการบริการที่ไม่เหมาะสมให้หมดสิ้นไป

๓.ยกเลิกการอาศัยการตรวจสอบผลิตภัณฑ์จำนวนมาก (Cease Dependence on Mass Inspection) เปลี่ยนจากการตรวจสอบผลิตภัณฑ์หลังจากการผลิตเพื่อคัดสินค้าคุณภาพไม่ดีออกเป็นการหันมาเน้นการปรับปรุงกระบวนการเพื่อสร้างสินค้าคุณภาพดีกว่าแทน

๔.ยกเลิกวิธีการปฏิบัติที่ตัดสินธุรกิจโดยคำนึงถึงราคาของผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบแต่เพียงอย่างเดียว (End the Practice of Awarding Business on Price Alone) มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระยะยาวกับผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิตซึ่งสามารถส่งมอบสินค้าที่มีคุณภาพที่ดีที่สุด

๕.การปรับปรุงระบบการผลิตและบริการอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง (Improve Constantly and Forever the System of Production and Service) การปรับปรุงไม่ใช้การใช้

ความพยายามเพียงครั้งเดียว ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพ การเพิ่มผลผลิต และการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าอย่างต่อเนื่องด้วย

๖.จัดให้มีการฝึกอบรมในองค์การ (Institute Training) โดยการฝึกสมาชิกทั้งหมดขององค์การเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างสม่ำเสมอ

๗.จัดให้มีความเป็นผู้นำ (Institute Leadership) ผู้บริหารต้องเตรียมความเป็นผู้นำเพื่อช่วยให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่า

๘.ขับไล่ความกลัว (Drive out Fear) ให้การซักถามหรือหยิบยกปัญหา โดยการสร้างบรรยากาศให้พนักงานไม่เกิดความรู้สึกกลัวในการซักถาม หรือหยิบยกปัญหาขึ้นมาปรึกษาหารือร่วมกับผู้บริหาร

๙.แก้ปัญหที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงาน (Break Down Barriers Between Units) ต้องแน่ใจว่าบุคคลในแผนกหรือหน่วยงานต่างๆ ขององค์การปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายและสามารถทำงานเป็นทีมเพื่อความสำเร็จของเป้าหมายโดยส่วนรวมโดยปราศจากการแบ่งหน่วยงานกัน

๑๐.ยกเลิกคำขวัญ การเคี้ยวเชื้ญ และเป้าหมายสำหรับพนักงาน (Eliminate Slogans, Exhortations and Targets for the Work Force) ในกรณีจะเลิกกำหนดเป้าหมายการทำงาน เพราะว่าเป็นการจำกัดความสามารถของพนักงาน การเลิกในเรื่องนี้จะเป็นการทำลายความสามารถ

๑๑.ยกเลิกโควตาที่เป็นตัวเลข (Eliminate Numerical Quotas) โควตาคือว่าเป็นเพียงหน่วยของความสำเร็จเท่านั้นไม่ใช่คุณภาพหรือวิธีการและตัวเลขของโควตาอาจนำไปสู่ความบกพร่องของสินค้า การสูญเสียทรัพยากรและทำให้เกิดการเสียขวัญของพนักงาน

๑๒.การขจัดอุปสรรคออกไปเพื่อสิ่งที่ดีที่สุดในการทำงาน (Remove Barriers to Pride in Work) คนส่วนใหญ่ต้องการงานที่ดีแต่อาจถูกขัดขวางจากการดำเนินการโดยการบริหารจัดการที่นำไปสู่แนวทางที่ผิด (Misguided Management) การติดต่อสื่อสารที่ไม่ดี (Poor Communication) เครื่องมือเครื่องจักรที่มีข้อผิดพลาด (Faulty Equipment) วัตถุดิบที่มีข้อบกพร่อง และอุปสรรคอื่นๆ ซึ่งผู้บริหารต้องขจัดออกไปเพื่อปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น

๑๓.จัดให้มีโปรแกรมที่มีพลังต่อการศึกษาและการฝึกอบรมใหม่ (Take Action to Accomplish the Transformation) ทั้งผู้บริหารและพนักงานจำเป็นต้องได้รับการเรียนรู้ถึงวิธีการด้านคุณภาพแบบใหม่ๆ

๑๔.การลงมือแก้ไขเพื่อให้การเปลี่ยนสภาพประสบผลสำเร็จ (Take Action to Accomplish the Transformation) ด้วยข้อผูกมัดของผู้บริหารระดับสูงทำให้ผู้บริหารระดับอื่นๆ มีความกล้าที่จะทำการเปลี่ยนแปลงทั่วทั้งองค์การ ซึ่งจะปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นได้^{๒๖} สอดคล้องกับแนวคิดทางการบริหารดังนี้

๑.การจ้างงานระยะยาว

๒.การตัดสินใจเป็นเอกฉันท์

๓.ความรับผิดชอบเฉพาะบุคคล

- ๔.การประเมินผลและการเลื่อนตำแหน่งแบบค่อยเป็นค่อยไป
- ๕.การควบคุมในตัวเองไม่เป็นทางการโดยมีการวัดผลอย่างชัดเจนและเป็นทางการ
- ๖.เส้นทางอาชีพแบบเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับปานกลาง
- ๗.มีความเกี่ยวข้องในลักษณะครอบครัว^{๒๗}

จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการ สรุปได้ว่าการจัดการเป็นกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จซึ่งมีหลายขั้นตอน เช่น การวางแผน การตัดสินใจ การควบคุมงาน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการศึกษาความพร้อมของกรรมการกองทุนในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในหัวข้อความพร้อมในการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติงานและการติดตามและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักของการบริหารจัดการเพื่อใช้อธิบายการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๕ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๕ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการบริหารจัดการ

นักวิชาการหรือนักวิจัย/หน่วยงาน	แนวคิดหลัก
เฮนรี ฟาโยร์ (Henri Fayol), (๑๙๘๗, p. ๘๕.)	๑.เป็นกระบวนการจัดการทางการวางแผน ๒.เป็นกระบวนการจัดการองค์การ ๓.เป็นกระบวนการจัดการทางการบังคับบัญชาสั่งการ ๔.เป็นกระบวนการจัดการทางการประสานงาน ๕.เป็นกระบวนการจัดการทางการควบคุมงาน ๖.เป็นความสามารถทางร่างกาย จิตใจ ไหวพริบ ๗.เป็นความรับผิดชอบ ๘.มีเอกภาพการสั่งการ ๙.มีการแบ่งงานกันทำ ๑๐.มีการถือประโยชน์ส่วนรวม ๑๑.มีความสามัคคี ๑๒.มีวินัยจรรยาบรรณ ๑๓.มีเอกภาพในการควบคุม ๑๔.มีผลตอบแทนเหมาะสม

^{๒๗} William Ouchi, *Organization and Management*, (Eaglewood Cliffs : Prentice Hill, ๑๙๗๑), p.๒๘๓

	๑๕.มีอำนาจในการบริหารจะอยู่ส่วนกลาง ๑๖.มีคำสั่งระเบียบข้อบังคับที่แน่นอน ๑๗.มีความเสมอภาค ๑๘.มีความมั่นคงในการทำงาน ๑๙.มีความคิดริเริ่มในการทำงาน ๒๐.มีผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
ฮาโรล ดิ คูนท์ซ์ (Harold D. Koontz)	๑.มีการวางแผนงาน ๒.มีการจัดองค์การ ๓.มีการบริหารงานบุคคล ๔.มีการอำนวยการและภาวะผู้นำ ๕.มีการควบคุมงาน
สุเมธ แสงนิมนวล, (๒๕๕๒, หน้า ๔๔-๔๕)	๑.มีนโยบาย (Policy) ๒.มีอำนาจหน้าที่ (Authority) ๓.มีการวางแผน (Planning) ๔.มีการจัดองค์กร (Organizing) ๕.มีการจัดบุคลากร (Staffing) ๖.มีการสั่งการ (Directing) ๗.มีการประสานงาน (CO- Coordinating) ๘.มีการรายงาน (Reporting) ๙.มีการงบประมาณ (Budgeting)

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

“หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ซึ่งรู้จักกันในนาม “Good Governance” นั้น เป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน แต่หากพิจารณาตามความหมายที่ทางสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRI ได้ให้ความหมายไว้พบว่า “ธรรมาภิบาล” มาจากคำว่า “ธรรม” (แปลว่า คุณความดี) รวมกับคำว่า “อภิ” (แปลว่า ยิ่ง) และคำว่า “บาล” (แปลว่า ปกครองหรือเลี้ยงดู) ดังนั้นคำว่า “ธรรมาภิบาล” จึงหมายถึง การบริหารหรือการปกครองที่มีความถูกต้อง มีความยุติธรรม และมีคุณความดีอย่างยิ่ง ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Good governance”^{๒๘}

๒.๔.๑ ความหมายของธรรมาภิบาล

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า ธรรมาภิบาล คือ โครงสร้างการจัดการองค์การ นโยบาย กระบวนการปฏิบัติและระบบการควบคุมภายในขององค์การ ที่ออกแบบมาใช้ชี้แนะ

^{๒๘} เฟลินดา ตันรังสรรค์ และนิติกรชำนาญการ, หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, (กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, มปป)

การปฏิบัติงานทั้งหมดในลักษณะต่อเนื่อง และควบคุมกิจกรรมทั้งหมดขององค์กร ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และด้วยความเอาใจใส่ต่อการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดและต่อผู้รับผลประโยชน์ โดยการปฏิบัติไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่กำหนด เพื่อจะได้รายงานถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของตน^{๒๙} สอดคล้องกับความหมายที่ว่า ธรรมาภิบาล คือ การบริหารจัดการบ้านเมือง และสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่รวมกันได้อย่างสงบสุข มีความรักสามัคคีเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่จะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป้นไทยรัฐธรรมนุญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน^{๓๐} สอดคล้องกับความหมายของธรรมาภิบาลที่ว่า ธรรมาภิบาลเป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั่วไป ภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์รวมกันใดกระทำลงไปหลายทาง มีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสาน ผลประโยชน์ ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้^{๓๑} สอดคล้องกับความเห็นวธรรมาภิบาลคือรัฐที่มีความถูกต้องเป็นธรรม ซึ่งหมายถึง ความถูกต้องเป็นธรรมใน ๓ เรื่องใหญ่ๆ คือ^{๓๒}

๑. การเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม ถูกตรวจสอบได้

๒. ภาคธุรกิจที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม สามารถตรวจสอบได้

๓. สังคมที่เข้มแข็งความเป็นประชาสังคม (Civil Society) สามารถตรวจสอบภาครัฐและภาคธุรกิจ ให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้ สอดคล้องกับกับความหมายที่ว่า กระบวนการตัดสินใจ และการนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะและสิทธิมนุษยชน โดยหลักการบริหารจัดการที่ดีต้องปราศจากการบิดเบือนใช้ประโยชน์ในทางที่ผิดและคอร์รัปชัน และเป็นไปตามกฎแห่งกฎหมาย^{๓๓} สอดคล้องกับความหมายที่ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง ๓ ภาคส่วนของสังคม คือ ภาคราชการ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาสังคม ให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรง

^{๒๙} เจริญ เจษฎาวัลย์, การวางมาตรฐานธรรมาภิบาล (Setting Good Governance Standards), (นนทบุรี: พอติ, ๒๕๕๗), หน้า ๑๕.

^{๓๐} สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, คู่มือการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน), ๒๕๕๕

^{๓๑} อานันท์ ปันยารชุน, มุมมองนายอานันท์, (กรุงเทพมหานคร : มติชน) โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖), หน้า ๒๖.

^{๓๒} ประเวศ วะสี, ธรรมรัฐจุดเปลี่ยนประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๑)

^{๓๓} อดา จันท์สม, ธรรมาภิบาลกับการกระจายอำนาจ, (กรุงเทพมหานคร : คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๒

อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืน และสามารถตรวจสอบได้^{๓๔}

ดังนั้นสรุปความหมายของคำว่าธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารสมัยใหม่ที่รัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายให้หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนได้นำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติควบคู่ไปกับการดำเนินการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนนั้นๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างหน่วยงานภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐ เอกชน เป็นแนวทางที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรในการบริหารงาน ธรรมาภิบาลจึงมีความเหมาะสมส่งผลให้ลดปัญหาความไม่โปร่งใส หรือการทุจริตคอร์รัปชันภายในทุกระดับขององค์กรได้

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักของธรรมาภิบาลเพื่อใช้อธิบายการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๖ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๖ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของธรรมาภิบาล

นักวิชาการหรือนักวิจัย/หน่วยงาน	แนวคิดหลัก
เจริญ เกษภู่วลัย, (๒๕๔๗, หน้า ๑๕)	๑.มีโครงสร้างการจัดการองค์การนโยบาย กระบวนวิธีปฏิบัติ ๒.มีระบบการควบคุมภายในขององค์การ ๓.มีการควบคุมกิจกรรมทั้งหมดขององค์การ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และด้วยความเอาใจใส่ ๔.ปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๕.โดยการปฏิบัติไปตามกฎหมายและระเบียบ ขอบบังคับที่กำหนด ๖.มีการรายงานถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒	๑.เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ๒. สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ๓. มีความรู้สึกสามัคคี ๔. เป็นส่วนเสริมความเข้มแข็ง หรือสร้างภูมิคุ้มกัน

^{๓๔} ดร.อุทัย สติมัน, ในพุทธธรรมาภิบาล : พุทธทัศน์เพื่อการพัฒนาสังคมในประชาคมอาเซียน, วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ, ปีที่ ๒ ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม ๒๕๕๘): ๔๖๓

อานันท์ ปันยารชุน, (๒๕๔๖, หน้า ๒๖).	๑.เป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรม ๒.มีผลประโยชน์ร่วมกัน ๓.เป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ประเวศ วะสี, (๒๕๔๑)	๑.มีความถูกต้องเป็นธรรม ๒.การเมืองและระบบราชการมีความโปร่งใส ๓.รับผิดชอบต่อสังคม ๔.ตรวจสอบได้ ๕.มีภาคธุรกิจที่โปร่งใส ๖.มีสังคมที่เข้มแข็งความเป็นประชาสังคม

๒.๔.๒ แนวคิดธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางบริหารจัดการที่ดี จะทำให้ทุกคนในคณะสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบประเมินผลการทำงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นเป็นการปฏิบัติที่จะสร้างสำนักที่ดีในการบริหาร สร้างวัฒนธรรมที่ดีในการทำงานและผู้ร่วมงาน

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไว้ ๑๐ องค์ประกอบดังนี้^{๓๕}

๑. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึง มีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๒. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) การบริหารตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี ที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม ให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

๓. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึง ตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง

^{๓๕} สำนักงานคณะกรรมการระบราชการ, คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating), (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรีเมียร์ โปร จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๘-๙

๔. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และผลงาน ต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้น ควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

๕. หลักความโปร่งใส (Transparency) กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

๖. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม มีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

๗. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชน ดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างคามพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

๘. หลักนิติธรรม (Rule of Law) การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๙. หลักความเสมอภาค (Equity) การได้รับการปฏิบัติและได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่นๆ

๑๐. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) การหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าธรรมาภิบาลสากล ประกอบด้วยหลัก ๙ ประการ คือ

๑ การมีส่วนร่วม (Participation) คือ ทุกคนควรมีสติธิ์ในการตัดสินใจทั้งทางตรงและทางอ้อมในการมีส่วนร่วม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสามารถมีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์

๒ นิติธรรม (Rule of law) คือ กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรมและไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

๓ ความโปร่งใส (Transparency) คือ การบริหารและดำเนินงานต้องอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพด้านข้อมูลข่าวสารบุคคลที่มีความสนใจหรือมีความเกี่ยวข้อง จะต้องเข้าถึงสถาบัน

กระบวนการและข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้ การได้รับข้อมูลข่าวสารต้องเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์

๔ การตอบสนอง (Responsiveness) คือ องค์การและกระบวนการดำเนินงานต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

๕ การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) คือ มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่างๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๖ ความเสมอภาค ความเที่ยงตรง (Equity) คือ ทุกคนมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

๗ ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ (Effectiveness and Efficiency) คือ องค์การและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการและขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๘ การรับผิดชอบ (Accountability) คือ ผู้มีอำนาจตัดสินใจต้องมีการรับผิดชอบต่อสาธารณะชนทั่วไป และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน

๙ วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision) คือ ผู้นำและสาธารณชนต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนา^{๓๖} สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล ดังนี้

๑.หลักนิติธรรม (The Rule of Law) หมายถึง การมีกฎ ระเบียบที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย มีการบังคับใช้อย่างเสมอภาค และไม่มีการเลือกปฏิบัติแบบสองมาตรฐาน มีการดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามกรอบของกฎ ระเบียบ และกรอบเวลาการปฏิบัติ ไม่ให้มีการใช้ไปแสวงหาประโยชน์มิชอบ มีการอบการปฏิบัติที่เคารพสิทธิและเสรีภาพ และมีการปรับปรุงกฎระเบียบให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์

๒.หลักคุณธรรม (Virtue) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อร่วมสร้างสรรค์ให้สังคมไทย เป็นสังคมแห่งความซื่อสัตย์ จริใจ อดทน มีระเบียบวินัย และประกอบอาชีพด้วยความสุจริตโดยไม่กระทำหรือไม่สนับสนุนการคอร์รัปชัน พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการคอร์รัปชันในองค์กร

๓.หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การมีความโปร่งใสเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สามารถตรวจสอบได้ในทุกๆ ด้าน อาทิ การมีระบบงานที่ชัดเจนเปิดเผยได้ มีกระบวนการให้สามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างตรงไปตรงมาถูกต้อง โปร่งใส สอดคล้องกับเวลาและสถานการณ์

๔.หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้พนักงานได้มีส่วนร่วมทางการจัดการและการบริหารที่เกี่ยวกับการให้ข้อเสนอแนะและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ รวมทั้ง

^{๓๖} สุเมธ แสงนิมนวล, ภาวะผู้นำกับธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๒) , หน้า ๒๗-๒๘

การจัดสรรทรัพยากรขององค์กรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน พนักงาน และเจ้าของโดยการให้ข้อมูล การรับฟัง และแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมจากผู้ส่วนร่วมได้เสีย

๕.หลักความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ (Accountability) หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ การใส่ใจ การกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา การเปิดโอกาส และพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ ประเมินผลที่สะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และจากการดำเนินงาน

๖.หลักความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) หมายถึง การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม สร้างสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้และดูแลรักษาสังคมสิ่งแวดล้อมให้สมบูรณ์ยั่งยืน โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน และมีองค์กรหรือบุคคลที่เป็นอิสระและเป็นที่ยอมรับของสังคมทำหน้าที่เป็นอยู่ประเมิน^{๓๗} สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย^{๓๘}

๑.หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายถูกต้องเป็นธรรม การกำหนดกฎหมาย และการปฏิบัติตามกฎหมายที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึง สิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก

๒.หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

๓.หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

๔.หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติหรืออื่นๆ

๕.หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลการกระทำของตน

๖.หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมโดยการรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์

^{๓๗} องค์การจัดการน้ำเสีย, คู่มือธรรมาภิบาลองค์การจัดการน้ำเสีย, (กรุงเทพมหานคร : มทป, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒-๑๔

^{๓๘} ยุทธพล เต็มสมเกต, “การนำนโยบายการเสริมสร้างหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในกองบัญชาการตำรวจนครบาล”, วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๔) : ๒๐

สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ ยั่งยืน

ดังนั้นสรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักในการบริหารจัดการ การควบคุมกิจการต่างๆ ในการทำงานขององค์กรให้เป็นไปตามที่องค์กรประสงค์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน รัฐวิสาหกิจที่จะทำให้องค์กรมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วควรสอดแทรกแนวคิดที่เน้นหลักธรรมทางศาสนา คือหลักคุณธรรม จริยธรรมและความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักของธรรมาภิบาล เพื่อใช้อธิบายการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๗ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๗ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของธรรมาภิบาล

นักวิชาการหรือนักวิจัย/หน่วยงาน	แนวคิดหลัก
สำนักงานคณะกรรมการระบอบราชการ, (๒๕๕๒, หน้า ๘-๙)	๑. มีหลักประสิทธิผล ๒. มีหลักประสิทธิภาพ ๓. มีหลักการตอบสนอง ๔. มีหลักการรับผิดชอบ ๕. มีหลักความโปร่งใส ๖. มีหลักการมีส่วนร่วม ๗. มีหลักการกระจายอำนาจ ๘. มีหลักนิติธรรม ๙. มีหลักความเสมอภาค ๑๐. มีหลักมุ่งเน้นฉันทามติ
สุเมธ แสงนิมนวล, (๒๕๕๒ , หน้า ๒๗-๒๘)	๑. การมีส่วนร่วม (Participation) ๒. นิติธรรม (Rule of law) ๓. ความโปร่งใส (Transparency) ๔. การตอบสนอง (Responsiveness) ๕. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) ๖. ความเสมอภาค ความเที่ยงตรง (Equity) ๗. ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ (Effectiveness and Efficiency) ๘. การรับผิดชอบ (Accountability) ๙. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision)

๒.๕ ข้อมูลพื้นฐานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ตามนโยบายของรัฐบาลให้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และรัฐบาลได้ออเงินให้กับกองทุนหมู่บ้านๆ ละ หนึ่งล้านบาทเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ เมื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ดำเนินไปตามนโยบายที่ตั้งไว้ระยะหนึ่ง และ เมื่อวันที่ ๒๔ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ตามคำสั่งของรัฐบาลที่ให้กองทุนหมู่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลนั้น ๆ รวมเป็นกองทุนหมู่บ้านเครือข่ายตำบล เพื่อรวบรวมข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านและได้ช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในการบริหารกองทุนหมู่บ้านในตำบลนั้นๆให้ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นสำหรับ ตำบลป่าบง อำเภอสารภีจังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมด ๖ หมู่บ้าน ประกอบไปด้วย

- หมู่ที่ ๑ บ้านไชยสถาน
- หมู่ที่ ๒ บ้านร้องดอนชัย
- หมู่ที่ ๓ บ้านศรีคำชมภู
- หมู่ที่ ๔ บ้านป่าบงหลวง
- หมู่ที่ ๕ บ้านเทพาราม
- หมู่ที่ ๖ บ้านสุพรรณ

ตำบลป่าบง มีประชากรทั้งหมด ๔,๒๑๗ คน มีสิทธิเลือกตั้ง ๒,๗๖๕ คน ประชากรทั้งหมดมี ๑,๙๖๖ครัวเรือน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘) ประชากรของตำบลป่าบงที่ได้เข้าสมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลป่าบง ทั้งหมด ๘๒๓ คนประกอบด้วย

- หมู่ที่ ๑ บ้านไชยสถาน มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๑๘๐ คน
- หมู่ที่ ๒ บ้านร้องดอนชัยมีสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๑๒๙ คน
- หมู่ที่ ๓ บ้านศรีคำชมภู มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๑๕๑ คน
- หมู่ที่ ๔ บ้านป่าบงหลวงมีสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๑๖๐ คน
- หมู่ที่ ๕ บ้านเทพาราม มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๙๖ คน
- หมู่ที่ ๖ บ้านสุพรรณ มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๑๐๗ คน

รวมสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ต.ป่าบง ๘๒๓ คน

กรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านในตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ บ้านไชยสถาน	ประธานคือ	นางสาวบุษกร	กำศรี
หมู่ที่ ๒ บ้านร้องดอนชัย	ประธานคือ	นายสมยศ	กองอินทร์
หมู่ที่ ๓ บ้านศรีคำชมภู	ประธานคือ	นายทศพร	ใจแก้ว
หมู่ที่ ๔ บ้านป่าบงหลวง	ประธานคือ	นายอรุณ	เป็งคำ
หมู่ที่ ๕ บ้านเทพาราม	ประธานคือ	นายมานิต	พรหมมินทร์
หมู่ที่ ๖ บ้านสุพรรณ	ประธานคือ	นายจิต	จักรคำ

กองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มีกรรมการบริการทั้งหมด ๙ คนคือ ประธานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง นายทศพร ใจแก้ว

รองประธาน ฯ นางสาวบุษกร กำศรี

เลขานุการ ฯ นายสนธยา ขยัน

เหรัญญิก ฯ นางสาวเสาวลักษณ์ ผดุงศักดิ์

กรรมการ ฯ นายสมยศ กองอินทร์

กรรมการ ฯ นายสนธยา ชัยน

กรรมการ ฯ นายอรุณ เป้งคำ

กรรมการ ฯ นายมานิตย์ พรหมมินทร์

กรรมการ ฯ นายจิต จักรคำ

มีสถาบันการเงินกองทุนตำบลป่าบาง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ กำกับดูแลโดยธนาคารออมสิน สาขา สาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านไชยสถาน ตำบลป่าบาง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตำบลป่าบาง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายปรากฏการวิจัยดังนี้

ศรัศกดิ์ บุญมั่น ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลการดำเนินงาน การรับรู้ความเสี่ยงในการดำเนินงานและเป้าหมายในการดำเนินงานอยู่ระดับสูง ส่วนการวางแผนงานและการดำเนินงานตามแผนอยู่ระดับปานกลาง การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ อยู่ระดับปานกลาง อายุ รายได้ ความเชื่อในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลการดำเนินงานและการวางแผนและการดำเนินการตามแผน มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ ส่วนการรับรู้ความเสี่ยงในการดำเนินงานและเป้าหมายในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน คือ เป้าหมายในการดำเนินงาน และการรับรู้บทบาทหน้าที่ โดยมีความสามารถในการทำนายระดับต่ำ^{๓๙}

อมรรัตน์ เลาล้า ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความรู้ในบทบาทหน้าที่ และด้านการรับรู้ข่าวสาร ตามลำดับ ลักษณะการบริหารงานในกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกองทุน ด้านโครงสร้างกองทุน และด้านผลการดำเนินงานตามลำดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง

^{๓๙} ศรัศกดิ์ บุญมั่น, “ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), ๒๕๕๑.

ในกองทุนหมู่บ้าน จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน วาระในการดำรงตำแหน่ง ด้านการรับรู้ข่าวสารและด้านการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ การประกอบอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน^{๔๐}

เสาวคนธ์ อินทองปาน ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ในการดำเนินงานหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการดำเนินงานหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นของคณะกรรมการบริหารกองทุน พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการดำเนินงานหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนปัจจัยด้านเพศ สถานภาพสมรส การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม และตำแหน่งในกองทุนไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการดำเนินงานหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น^{๔๑}

สมชาย สีสลักทร ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารกองทุนว่าด้วยการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541” ผลการวิจัยพบว่า ๑) แนวคิดการให้ทุนอุดหนุนพรรคการเมืองเพราะต้องการให้พรรคการเมืองไทยปลอดจากอิทธิพลครอบงำจากกลุ่มทุน ๒) การบริหารกองทุนว่าด้วยการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 โดยการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองเป็นรายปีตามโครงการและแผนงาน มีหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเงิน ได้แก่ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนสมาชิกพรรคและจำนวนสาขาพรรค^{๔๒}

ดวงรัตน์ สิงห์ตา ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า สภาพทางการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดอุดรธานีทั้ง ๕ ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านผลลัพธ์จากการจัดสวัสดิการชุมชน รองลงมาคือ ด้านรูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชน ด้านการประสานงานและการหนุนเสริมการจัดสวัสดิการชุมชน ด้านการจัดตั้งกองทุน และด้านการบริหารจัดการกองทุนตามลำดับ แนวทางในทางการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดอุดรธานีทั้ง ๕ ด้าน พบว่า ด้านผลลัพธ์จากการจัดสวัสดิการชุมชนมีแนวทางการบริหารกองทุนโดยมีการนำผลการประเมินการจัดสวัสดิการของกองทุนมาวางแผนเพื่อการพัฒนาสวัสดิการไปสู่ความยั่งยืน โดยการบูร

^{๔๐}อมรรัตน์ เลาล้ำ, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดสุรินทร์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์), ๒๕๕๖.

^{๔๑}เสาวคนธ์ อินทองปาน, “ความรู้ในการดำเนินงานหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ), ๒๕๕๔.

^{๔๒}สมชาย สีสลักทร, “การบริหารกองทุนว่าด้วยการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๕๒.

ณาการร่วมกับกลุ่มเครือข่ายอื่น พื้นที่ภูมิปัญญาพื้นบ้าน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสวัสดิการที่ครบวงจรที่ไม่ใช่ตัวเงินและทำให้สมาชิกรู้สึกมั่นคงในชีวิต ด้านรูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนมีแนวทางการบริหารกองทุนโดยมีการกำหนดรูปแบบการจัดสวัสดิการที่หลากหลายให้ครอบคลุมตั้งแต่เกิดจนตาย ด้านการประสานงานและการหนุนเสริมการจัดสวัสดิการชุมชนมีแนวทางการบริหารกองทุนโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาชุมชน องค์กรเอกชนในท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมประชุมกับกรรมการบริหารกองทุนเพื่อรับทราบการดำเนินงานและมีแนวทางการสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน ด้านการจัดตั้งกองทุนมีแนวทางการบริหารกองทุน โดยมีการสร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้รับทราบถึงประโยชน์สำคัญของกองทุนสวัสดิการชุมชน และด้านการบริหารจัดการกองทุนมีแนวทางการบริหารกองทุนโดยมีการกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ต่างๆ ของกองทุนสวัสดิการที่ชัดเจนหลักเกณฑ์ในการจัดสวัสดิการหลักเกณฑ์ในการเป็นสมาชิกเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน^{๔๓}

วันดี บุญเสนาะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของจังหวัดสระแก้ว” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนหมู่บ้านฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ มีส่วนร่วมวางแผน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในระดับมาก มีส่วนร่วมรับประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านฯ และมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบกองทุนหมู่บ้านฯ ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ความพร้อมของประชาชน การสนใจ/สิ่งจูงใจ ผู้นำและความผูกพันกับชุมชน โดยทั้ง ๔ ปัจจัยสามารถร่วมกันอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้านฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑^{๔๔}

พระครูปลัดทรงศักดิ์ กนตวิโร (บำรุงราษฎร์) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นพุทธศาสนิกชนต่อการบริหารวัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการบริหารวัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๖ ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ๔ ด้าน คือ การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ และการสาธารณสงเคราะห์ ส่วนอยู่ในระดับมากที่สุด ๒ ด้าน คือ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการสาธารณูปการ^{๔๕}

^{๔๓} ดวงรัตน์ สิงห์ดา, “แนวทางการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์), ๒๕๕๗.

^{๔๔} วันดี บุญเสนาะ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของจังหวัดสระแก้ว”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), ๒๕๕๑.

^{๔๕} พระครูปลัดทรงศักดิ์ กนตวิโร (บำรุงราษฎร์) , “ความคิดเห็นพุทธศาสนิกชนต่อการบริหารวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒.

พระมหาทองดี อภิญาโน (ตรีตระการ) ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพระภิกษุต่อภาวะผู้นำในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เขตภาษีเจริญ และเขตบางแค กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุต่อภาวะผู้นำในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เขตภาษีเจริญและเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระภิกษุต่อภาวะผู้นำในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เขตภาษีเจริญ และเขตบางแคกรุงเทพมหานคร พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันตามพรรษา วุฒิการศึกษาสามัญวุฒิกศษานักรธรรม และวุฒิกศษานักบาลี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนพระภิกษุที่อยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์ต่างกันมีอายุต่างกัน และมีตำแหน่งต่างกันภายในวัดต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ประเด็นสำคัญสำหรับข้อเสนอแนะเบื้องต้นคือ ควรเข้มงวดในด้านการปกครองให้มาก ควรมีผู้รับผิดชอบในการทำงานแต่ละด้านอย่างจริงจัง ควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน^{๔๖}

พนิดา งามขุนทด ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมจำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันประเด็นสำคัญที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก แต่อยากให้ปรับปรุงเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์ คือผู้บริหารควรยอมรับและใส่ใจตัวผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือและมีน้ำใจ มีความสม่ำเสมอกับผู้ใต้บังคับบัญชา^{๔๗}

พระมหาจตุพร ญาณวีโร (คำพูน) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตจังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมทั้ง ๖ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตจังหวัดนนทบุรีพบว่าในด้านสถานภาพ อายุและประสบการณ์ทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนระดับการศึกษา และตำแหน่งในการบริหารมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันประเด็นข้อแนะนำจากการวิจัยนี้

^{๔๖}พระมหาทองดี อภิญาโน (ตรีตระการ), “ความคิดเห็นของพระภิกษุต่อภาวะผู้นำ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์เขตภาษีเจริญ และเขตบางแค กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒.

^{๔๗}พนิดา งามขุนทด, “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒.

คือควรรับสมัครบุคลากรเพิ่ม ชี้แจงถึงคุณสมบัติหลักการบริหารงานพร้อมขวัญกำลังใจที่จะได้รับจากการทำงาน จัดโครงการฝึกอบรมทุกๆ ปี^{๔๘}

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นสามารถ สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางความคิด เพื่อสำรวจความรู้สึกนึกคิดของคน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในการอธิบายการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลปาง อำเภอสาร์ก จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลปาง อำเภอสาร์ก จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายปรากฏการวิจัยดังนี้

พรทิพย์ หลังจิ และรศ.ดร.กล้า ทองขาว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุน ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล” ผลการศึกษาพบว่าการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุน ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ในภาพรวมสมาชิกกองทุนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ด้านนโยบายและแผน การดำเนินงาน เป็นอันดับที่ ๑ รองลงมา ด้านคุณภาพชีวิต ด้านการบริหารจัดการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมาชิกกองทุนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนของครัวเรือนก่อนที่จะสมัคร และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนหลังสมัครต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านกรณีศึกษาตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ ส่วนสมาชิกกองทุนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านกรณีศึกษาตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑^{๔๙}

พิกานันท์ ประนันท์ และ ดร.โสภณ วรวิวัฒน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่บ้านโพธิ์ยางคำ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโนนหอม อำเภอมะนัง จังหวัดสกลนคร” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่บ้านโพธิ์ยางคำ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโนนหอม อำเภอมะนัง จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านความผูกพันและด้านสมรรถนะองค์กร ปัญหาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่บ้านโพธิ์ยางคำ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโนนหอม อำเภอมะนัง จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยที่สุด

^{๔๘}พระมหาจุฑาพร ญาณวีโร (คำพูน), “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตจังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒.

^{๔๙}พรทิพย์ หลังจิ และรศ.ดร.กล้า ทองขาว, “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุน ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล”, **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต**, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ ฉบับพิเศษ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๑) : ๑๖๙

โดยเรียงลำดับจํานวนไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนํานโยบายไปปฏิบัติ ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความผูกพัน จําแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จําแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ปัญหาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ด้านการนํานโยบายไปปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑^{๕๐}

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๘๓.๔ ได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ยแล้วกู้กันคนละ ๒.๖ ครั้ง สมาชิก ๖๒.๒ กู้เงินอย่างอื่นด้วย และนำมาใช้หนี้กองทุน ๒๖.๗ เงินส่วนใหญ่ของกองทุนหมู่บ้านถูกนำไปใช้จ่ายในครอบครัว ซื้อปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช การลงทุนอย่างอื่น ซื้อวัวควาย ให้ลูกหลานเรียนหนังสือ ใช้หนี้ ประกอบอาชีพระยะสั้น และก่อสร้าง/ปรับปรุงบ้านเรือน ผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านต่อประชาชนไทยนั้นมี ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ๑.ผลดีด้านเศรษฐกิจ คือ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการแก้ปัญหาความยากจนด้านรายได้และหนี้สิน แต่มีผลลบในแง่ การใช้จ่ายบริโภคและภาระหนี้สิน เมื่อซึ่งผลดีกับผลลบแล้ว ปัจจุบันยังมีผลดีมากกว่าผลลบ การดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับพอไปได้ แต่ต้องพึ่งพาอาศัยรัฐต่อไป ๒.ผลดีด้านสังคม คือ ทำให้สังคมเข้มแข็ง หากนำเงินใช้จ่ายในสิ่งที่เป็ประโยชน์แต่ขณะเดียวกันก็ทำให้สังคมอ่อนแอได้ หากใช้จ่ายไม่ดี ซึ่งสามารถวัดผลที่เกิดทางสังคมได้จากตัวแปร ๔ ตัว คือ สมรรถนะในการพัฒนา ความเป็นธรรมในการพัฒนา การเสริมสร้างอำนาจให้กับชุมชน และความยั่งยืนในการพัฒนา ปัจจุบันพบว่า ระดับของผลดีที่มีต่อสังคมมีปานกลาง แต่ยังไม่ถึงขั้นที่ก่อให้เกิดต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยเฉพาะการเปลี่ยนโครงสร้าง อาชีพ การพัฒนาคน และการสร้างความยั่งยืนในการพัฒนา ๓.ส่วนผลกระทบด้านการเมือง ผลดีนั้นกองทุนหมู่บ้านช่วยสร้างประชาธิปไตยในหมู่บ้านทางด้านการรับผิดชอบต่อตัวเองและความร่วมมือกัน แต่ด้านลบนั้นกองทุนหมู่บ้านได้สร้างโครงสร้างอำนาจใหม่ ในหมู่บ้าน และมีส่วนสร้างความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนในหมู่บ้าน ปัจจุบันยังใช้อำนาจไม่มาก จึงไม่ค่อยมีความขัดแย้ง แต่ก็มีข้อสงสัยต่อการได้เปรียบเสียเปรียบในการกู้เงินมากขึ้น

สำหรับรูปแบบของผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านอยู่ที่ด้านเศรษฐกิจเป็นหลักหากการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ ก็จะมีผลดีด้านสังคม ซึ่งจะทำให้สังคมเข้มแข็ง แต่ถ้ากู้ไปบริโภค และมีภาระหนี้มากก็จะทำให้สังคมอ่อนแอ ความเข้มแข็งของสังคมนี้ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยการเมืองด้วย โดยเฉพาะโครงสร้างอำนาจที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน หากใช้อำนาจมากก็จะเกิดความขัดแย้งและไม่เป็นประชาธิปไตย กลายเป็นระบบอุปถัมภ์แบบใหม่ และในระดับมหภาคนั้น กองทุนหมู่บ้านเป็นโครงสร้างอำนาจที่รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ใช้เป็นเครื่องมือหาเสียง กระตุ้นเศรษฐกิจ และครอบงำประชาชนมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๖ อันเป็นจุดอ่อนที่ทำให้สังคมส่วนรวมอ่อนแอไปด้วย ซึ่งต้องปรับโครงสร้างกองทุนหมู่บ้านใหม่โดยรื้อถอดการครอบงำนี้ออกไป

^{๕๐} พิชานันท์ ปรีระนันท์ และ ดร.โสภณย์ วรวิวัฒน์, “สภาพและปัญหาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่บ้านโปะยางคำ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโนนหอม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร”, วารสารบัณฑิตศึกษา, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๕๐ (กันยายน – ตุลาคม ๒๕๕๖) : ๗๑-๗๒

ด้านสมรรถนะในการบริหารของกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สมรรถนะที่ยังต่ำอยู่ ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนา และการมีประสบการณ์ในการพัฒนา ผลจากการทดสอบทางสถิติ พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะในการบริหารที่มีผลต่อผลกระทบด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ได้แก่ ๑) ความสามารถของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ๒) ความเป็น อิสระในการพัฒนา ๓) การมีทรัพยากรในการพัฒนา และ ๔) การมีโครงสร้างและสถาบันในการ พัฒนา

ด้านบริบทชุมชน พบว่า ภาคต่างๆ มีค่าเฉลี่ยของผลลัพธ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้แก่ ๑) ภาคเหนือ ๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓) ภาคกลาง ๔) กรุงเทพมหานคร และ ๕) ภาคใต้ ลักษณะความสำเร็จที่มีร่วมกัน คือ มีหนี้สินน้อย หรือไม่มีเลย ด้านบริบทชุมชน ปัจจัยด้านความสำเร็จ ได้แก่ ๑) ปัจจัยนำเข้า ๒) ปัจจัยด้านความ ร่วมมือของประชาชน ๓) ปัจจัยด้านการไม่มีความขัดแย้งทางการเมือง ๔) ปัจจัยด้านการมีกลุ่ม พัฒนา และ ๕) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมภายในหมู่บ้าน เช่น ประชาชนมีฐานะรายได้ดี มีความสามารถในการออม การใช้จ่ายเงินคืน สามารถรวมกลุ่มและร่วมมือกัน และการยึดประเพณีเป็น เครื่องเหนี่ยวนำ^{๕๑}

ณัฐโชค คำพะยอม และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาของระบบบัญชี กรณีสึกษากองทุนหมู่บ้านสันคะยอม หมู่ ๔ ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านสันคะยอม หมู่ ๔ ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัด เป็นเพศหญิงร้อยละ ๖๗ มีช่วงอายุตั้งแต่ ๕๐ ปี ขึ้นไป ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง เงินเดือนเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๕,๐๐๐ บาท และจากการวัดความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการและสมาชิก เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของ กองทุนได้เป็นอย่างดี สมาชิกและคณะกรรมการได้มีการร่วมมือกันในการดำเนินงานเป็นอย่างดี แต่ก็มีปัญหาที่เกิดจากการขาดความรู้ในเรื่องของการบริหารการเงิน และด้านการบัญชี^{๕๒}

สายชล ปัญญชิต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนากองทุนหมู่บ้านไปสู่สถาบันการเงินชุมชน : ความรู้ และข้อเสนอสู่ความจริง” ผลการวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการมาแล้ว ๙ ปีแล้วนั้น กองทุนแต่ละกองทุนมีความแตกต่างในคุณภาพของการดำเนินงานและความมั่นคง ทางการเงินของกองทุน การศึกษาชี้ว่าหากรัฐบาลต้องการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้ไปสู่การเป็น สถาบันการเงินชุมชนได้อย่างมั่นคง มีความจำเป็นที่รัฐบาลและสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลจึงต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาในอีกหลายมิติ เช่น ในเรื่องของการพัฒนาข้อกฎหมายขึ้นมารองรับการบริหารจัดการกองทุน การสนับสนุนให้ชุมชนมี ความรู้และความเข้าใจในระบบองค์กรการเงินชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ในอนาคตกองทุนหมู่บ้าน สามารถเป็นแหล่งเงินทุกชั้นต้นให้กับชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงต่อการสูญเสียดอกเบี้ยและเพื่อสร้าง

^{๕๑} เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, “ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อ ประชาชนในประเทศไทย”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๐), หน้า ๓-๕

^{๕๒} ณัฐโชค คำพะยอม และคณะ, “การศึกษาสภาพปัญหาของระบบบัญชี กรณีสึกษากองทุนหมู่บ้านสัน คะยอม หมู่ ๔ ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”, รายงานการวิจัย, (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา), ๒๕๕๗

โอกาสที่มากขึ้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนในชุมชนเอง ถ้าหากสถาบันการเงินชุมชนมีความมั่นคงและสามารถให้บริการได้อย่างครอบคลุมในระดับชุมชนหรือขยายไปสู่ระดับตำบลได้ ชุมชนจะสามารถนำเงินกำไรของสถาบันการเงินชุมชนไปสร้างระบบสวัสดิการและพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ ได้^{๕๓}

อรรถัย เลียงจินดาถาวร ได้ทำวิจัยเรื่อง “กระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยทางตรงจากแนวนโยบายแห่งรัฐ : กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” ผลการวิจัยพบว่า ๑) กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่มได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายอย่างมาก กล่าวคือ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนด้วยตนเองเป็นผู้ดำเนินการติดตามและตรวจสอบการดำเนินการของกองทุน กำหนดอัตราดอกเบี้ยและวางแผนการใช้จ่ายดอกเบี้ยหรือผลได้จากกองทุนเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชน หรือเพื่อเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิกของชุมชนได้เอง ๒) กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่ม มีกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยทางตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ จากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน การจัดเวทีประชาคม การประชุมแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ๓) กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่ม มีการเรียนรู้ว่าชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนได้เอง สามารถกำหนดกฎกติกา ในการบริหารจัดการกองทุนของชุมชนและจัดสวัสดิการเพื่อชุมชนได้เอง และสามารถกำหนดอนาคตของชุมชนได้เอง^{๕๔}

ปรเมศวร อริเดช ได้ทำวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้านสหกรณ์รายน้อย หมู่ที่ ๒ ตำบลสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในด้านอายุ เพศ การศึกษา อาชีพ ไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษานั้นพบว่า อายุ เพศ การศึกษา อาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์มีความแตกต่างกัน แต่ก็สามารถประสบความสำเร็จได้เหมือนกัน แต่ในส่วนของแรงบันดาลใจ การเรียนรู้ และความคาดหวังต่ออาชีพ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะแรงบันดาลใจ ความคาดหวังนั้นซึ่งเป็นแรงจูงใจ แรงกระตุ้นที่ทำให้สมาชิกทุ่มเทให้กับงานที่ทำ และการเรียนรู้ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จทั้งการเรียนรู้ก่อนการลงทุน และการเรียนรู้ระหว่างดำเนินกิจการ ซึ่งการเรียนรู้มีทั้งที่เรียนรู้ในระบบการศึกษาของการศึกษา (ในสถานศึกษา การฝึกอบรม ต่างๆ) และการเรียนรู้นอกระบบ (การดูงาน การสังเกต เรียนรู้จากคนในครัวเรือน ฝึกปฏิบัติจริงและพัฒนา) และปัจจัยภายนอกที่ส่งผลสำเร็จในการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านแรงงาน ด้านการผลิต ด้านการตลาด เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพและนำไปสู่ความสำเร็จของการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ เรื่องของเงินทุน

^{๕๓} สายชล ปัญญชิต, “การพัฒนากองทุนหมู่บ้านไปสู่สถาบันการเงินชุมชน : ความรู้ และข้อเสนอสู่ความจริง”, วารสารวิทยบริการ การพัฒนากองทุนหมู่บ้านไปสู่สถาบันการเงินชุมชนฯ, ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๕) : ๑๔๙

^{๕๔} อรรถัย เลียงจินดาถาวร, “กระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยทางตรงจากแนวนโยบายแห่งรัฐ : กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง”, วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๓) : ๙๖-๙๗

ซึ่งสมาชิกกองทุนต้องการที่จะกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านเกินกว่าวงเงินที่ระเบียบข้อบังคับกำหนดคือ ๒๐,๐๐๐ ต่อราย ทำให้การขยายหรือการพัฒนากิจการเป็นไปอย่างจำกัด^{๕๕}

กมลรัตน์ คำมุงคล ได้วิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน” ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน โดยรวมและรายได้ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนพบว่า ชุมชนในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน โดยรวมมีความเข้มแข็ง เมื่อพิจารณารายด้านพบมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ ด้านการจัดการทรัพยากรในชุมชน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี ด้านการบริหารจัดการชุมชน และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แต่ไม่มีความเข้มแข็งในด้านการพัฒนาคนในชุมชน ความสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน โดยรวมพบว่าไม่สัมพันธ์กัน มีอยู่ ๒ ด้านที่สัมพันธ์กันคือ ด้านความสัมพันธ์เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและด้านการติดตามประเมินผลที่มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในด้านศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๕^{๕๖}

ศิริขวัญ วิเชียรเพลิต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กองทุนหมู่บ้านชุมชนเมืองแห่งชาติ” ผลการศึกษาพบว่า รัฐบาลได้สนับสนุนเงินงบประมาณให้กับกองทุนหมู่บ้านในช่วง ๑๓ ปีที่ผ่านมา เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น ๑๕๑,๕๖๕.๘๒ ล้านบาท (จากเงินที่อนุมัติ ๑๖๖,๘๙๕.๘๐๔๑ ล้านบาท รัฐบาลได้เพิ่มทุนไปทั้งหมด ๓ ครั้ง ผลการเพิ่มทุนในระยะที่ ๓ ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๖ โอนเงินให้กองทุนหมู่บ้านแล้ว ๕๓,๕๙๐ กองทุน จำนวน ๕๓,๕๙๐ ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๒ ของเป้าหมาย) คงเหลือยังไม่ได้โอนเงินจำนวน ๒๕,๖๖๕ กองทุน

ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในปี ๒๕๕๖ พบว่า กองทุนหมู่บ้านมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพลดลง และมีผลการประเมินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยเงินทุนหมุนเวียนประเภทเพื่อการกู้ยืมแสดงถึงความยั่งยืนของกองทุนหมู่บ้านในการดำเนินงานของกองทุนที่ผ่านมาว่ามีความยั่งยืนระยะยาวลดลง โดยพบประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านคือ กองทุนหมู่บ้านมีหนี้ค้างชำระและเงินขาดบัญชีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๔.๗๔ ในปี ๒๕๔๗ เป็นร้อยละ ๒๒.๗ ในปี ๒๕๕๓ แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่ลดลงของลูกหนี้ ซึ่งมีหลายกองทุนหยุดดำเนินกิจกรรมหรือคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่บริหารจัดการใดๆ ได้ มีปัญหาด้านกระบวนการ (Process) เนื่องจากไม่มีระบบการวัดการที่มีประสิทธิภาพในการติดตามควบคุมดูแลโครงการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีจุดอ่อนในการจัดทำหลักฐานทางการเงิน

^{๕๕} ประมวล อริเดช, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน สันทรายน้อยหมู่ที่ ๒ ตำบลสันทราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย), ๒๕๕๐

^{๕๖} **กมลรัตน์ คำมุงคล**, “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์), ๒๕๕๓.

และการบัญชีที่ไม่ได้มาตรฐาน มีการจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานและงบการเงิน^{๕๗}

สิริรัตน์ เกียรติพิริยะ ได้ทำวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านโครงสร้างกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และด้านความสามารถในการจัดสรรเงินกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาจากการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลำดับที่ ๑ ระยะเวลาในการขอกู้ต้องชำระไม่เกิน ๑ ปี นับจากวันทำสัญญานั้นสั้นเกินไป ทำให้ผู้กู้ไม่สามารถลงทุนในระยะยาวได้ ลำดับที่ ๒ คณะกรรมการมีนโยบายให้ชำระหนี้ให้เหลือน้อยที่สุด ลำดับที่ ๓ สมาชิกกู้เงินไม่ได้เต็มจำนวนตามที่ขอกู้ การที่ไม่สามารถกู้เงินเพิ่มขึ้นได้ ในการขอกู้ครั้งต่อไป ส่งผลให้ผู้กู้ไม่อยากชำระหนี้ ลำดับ ๔ การไม่ได้รับความยุติธรรมเท่าเทียมกันแก่สมาชิกในกระบวนการให้สินเชื่อ ลำดับที่ ๕ มีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกและคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ลำดับ ๖ ผู้กู้ประสบปัญหาหนี้ค้างชำระจากผลผลิตราคาตกต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกมีหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้น^{๕๘}

ริสากุล ทิพวรรณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ในระดับสูง สมาชิกกองทุนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกัน มีปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนสมาชิกกองทุนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกและระยะเวลาการอาศัยในพื้นที่แตกต่างกัน มีปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ในระดับสูง และโดยรวมความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อพิจารณาเป็นปัจจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับด้านความคุ้มค่าและด้านความโปร่งใส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๕๙}

^{๕๗}ศิริขวัญ วิเชียรพลิต, “กองทุนหมู่บ้านชุมชนเมืองแห่งชาติ”, รายงานการศึกษากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, (สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร), ๒๕๕๘

^{๕๘}สิริรัตน์ เกียรติพิริยะ, “ประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในเขตนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต, (บัณฑิตมหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์), ๒๕๕๓

^{๕๙}ริสากุล ทิพวรรณ, “ปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”, วารสารวิชาการวิทยาลัยราชพฤกษ์, ฉบับที่ ๕ (ตุลาคม ๒๐๑๓ – ๒๐๑๔) : ๖๑

จริยา วงศ์กำแหง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี คือ ๑.ปัจจัยด้านคณะกรรมการ ได้แก่ ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ ประสิทธิภาพในการบริหารกลุ่ม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ๒.ปัจจัยด้านสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และ ๓.ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุน ปัจจัยทั้งหมดนี้มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานีได้ร้อยละ ๔๗.๖^{๖๐}

พรพงษ์ ติรธรรมเจริญ และ ดร.จิตประพัฒน์ สายโสภา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านแขวงวัดท่าพระ แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านแขวงวัดท่าพระ แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ ๑ คือ ด้านการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับประสิทธิผลมาก รองลงมาด้านความพึงพอใจของสมาชิก และด้านกระบวนการของโครงการอยู่ในระดับประสิทธิผลปานกลาง ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านแขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ส่วนสมาชิกที่มีเพศอาชีพหลัก ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพ การสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนครั้งที่กู้เงินต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านแขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน^{๖๑}

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ว่าเป็นกองทุนที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีแหล่งทุนเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองแบบประชาธิปไตยโดยการให้ประชาชนในชุมชนได้ดำเนินการบริหารจัดการกันเองโดยมีคนในชุมชนและหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา

๒.๖.๓ งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสарภัก จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อเป็นแนวทางในการปรากฏการวิจัยดังนี้

^{๖๐} จริยา วงศ์กำแหง, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), ๒๕๕๑

^{๖๑} พรพงษ์ ติรธรรมเจริญ และ ดร.จิตประพัฒน์ สายโสภา, “ประสิทธิผลการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านแขวงวัดท่าพระ แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร”, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ (เมษายน ๒๕๕๕) : ๑๑๑-๑๑๒

เสาวลักษณ์ เรืองวิจินากุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระนอง” ผลการวิจัยพบว่า ๑) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ๒) ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ๓) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระนอง พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่งในกองทุนหมู่บ้าน ระยะเวลาเป็นสมาชิกและความเข้าใจของสมาชิกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน และ ๔) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระนอง พบว่า ค่า Sig เท่ากับ ๐.๐๐๙ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ ๐.๘๗๘ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูงมาก ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระนอง มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระนอง^{๒๒}

พรพิมล เกลิมมีประเสริฐ และภณิตา สุนทรไชย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านเพื่อการพัฒนาครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืน จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า ด้านข้อมูลส่วนบุคคล ๑) สมาชิกกองทุนหมู่บ้านผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒๔ ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า ๕๕ ปีขึ้นไป สถานภาพส่วนใหญ่สมรสแล้ว จำนวนสมาชิกในครอบครัวของสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ มีจำนวน ๔-๖ คน จำนวนบุตรหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบที่กำลังศึกษาเล่าเรียนของสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ มีจำนวน ๒ คน อาชีพของสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ พบว่า มีอาชีพค้าขาย ระดับการศึกษาของสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ อยู่ในระดับประถมศึกษา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน อยู่ในช่วง ๓,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาท ๒) พื้นที่ที่ทำกินของสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ มีที่ต่ำกว่า ๑ ไร่ มีที่อยู่อาศัยเป็นบ้านพักของตนเอง ไม่มีภาระในการผ่อนชำระ ๓) จำนวนเงินที่ขอยืมกู้กองทุนของสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ อยู่ระหว่างจำนวน ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท ส่วนจำนวนหนี้คงเหลือนั้น ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้เพราะรออนุมัติเงินกู้ ด้านสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุน ๑) ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกองทุนฯ มากกว่า ๖ และมีประสบการณ์การเข้ารับการอบรม เรื่องที่ได้รับการอบรมมากที่สุด คือ การเขียนโครงการกู้เงินกองทุน และยังมีความต้องการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ ๒) องค์กรที่มาให้ความรู้แก่กองทุนหมู่บ้าน ส่วนใหญ่คือ พัฒนาการอำเภอ ๓) สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมกันทุกครั้ง มีความสามารถเขียนโครงการกู้เงินได้ด้วยตนเอง และได้รับความสะดวกมากในการขอกู้เงินกองทุน ได้มีวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินกองทุนนำไปใช้ในด้านการค้า/ธุรกิจ ส่วนการนำเงินกู้จากกองทุนไปใช้หนี้ระบบมีเพียงร้อยละ ๔.๘๙ เท่านั้น ๔) สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ ได้นำเงินจากการกู้กองทุนไปใช้ตาม

^{๒๒} เสาวลักษณ์ เรืองวิจินากุล, “การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระนอง”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขานโยบายสาธารณะ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา), ๒๕๕๔

วัตถุประสงค์ทั้งหมดมากถึงร้อยละ ๗๒.๒๘ การบริหารจัดการเงินกู้ยืมกองทุนของสมาชิกด้านต่างๆ

๑) ด้านการเกษตร สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ได้นำเงินจากการกู้กองทุนไปใช้ด้านการเกษตร การทำนา ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และเลี้ยงปลา ๒) ด้านการค้า/ธุรกิจ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ได้นำเงินจากการกู้กองทุนไปใช้ด้านการค้า/ธุรกิจ ๒.๑) ธุรกิจการผลิต เกี่ยวกับการผลิตขนม ๒.๒) ธุรกิจจำหน่ายเกี่ยวกับขายของชำ และ ๒.๓) ธุรกิจให้บริการเกี่ยวกับการทำความสะอาดบ้าน ๓) ด้านอุปโภค/บริโภค สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ได้นำเงินจากการกู้กองทุนไปใช้ด้านอุปโภค/บริโภค เกี่ยวกับซื้ออาหารการกิน ๔) ด้านการศึกษาบุตรหลาน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีภาระในการศึกษาของบุตรหลานจำนวนสมาชิกกองทุนทั้งสิ้น ๑๑๓ คนนั้น ได้มีภาระค่าใช้จ่ายให้การศึกษาต่อเดือนส่วนใหญ่คือ ระหว่าง ๑,๐๐๑-๓,๐๐๐ บาท ๕) ด้านการนำไปใช้หนี้ในระบบ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีหนี้ในระบบ จำนวน ๕๙ คน โดยส่วนใหญ่มีหนี้สินจำนวนระหว่าง ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท ส่วนการจ่ายให้เจ้าหนี้ต่อเดือนนั้น พบว่า จ่ายให้ระหว่าง ๑,๐๐๑-๓,๐๐๐ บาท^{๖๓}

คณินิจ ศิริสมบุญ ณัธระ จันทะเสนา และดวงตา สราญมย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพเกษตรกร และรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท ในภาพรวมของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยที่สุด ได้แก่ การบริหารงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน และความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการหมู่บ้าน ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวม ด้านการบริหารงานของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ และด้านความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวม ด้านความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ สำหรับด้านการบริหารงานของคณะกรรมการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวม และรายด้านทุกรายการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ สำหรับด้านการบริหารงานของคณะกรรมการ และด้านความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ และด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการแตกต่างกันอย่างมี

^{๖๓} พรพิมล เถลิ้มมีประเสริฐ และภณิตา สุนทรไชย, “การบริหารจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านเพื่อการพัฒนาครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืน จังหวัดมหาสารคาม”, วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๔) : ๑๖๙-๑๗๐

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ การมีส่วนร่วมและความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน ในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๖๔}

อนุสร มาลัย นิติพงษ์ สงครีโรจน์ และสุธีรา พ่วงพรพิทักษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของการบริหารจัดการที่ดีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ๑ การบริหารจัดการที่ดีด้านความสุจริตและโปร่งใสมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ๒ การบริหารจัดการที่ดีด้านกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจนมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน และด้านลูกค้า ๓ การบริหารจัดการที่ดี ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านกระบวนการภายในและด้านการเรียนรู้และพัฒนา และ ๔ การบริหารจัดการที่ดีด้านการมีส่วนร่วมของสาธารณชนมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานด้านกระบวนการภายใน ดังนั้น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองควรให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานภายในและบูรณาการศักยภาพ ความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อให้กองทุนบรรลุผล วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเกิดประโยชน์สูงสุด^{๖๕}

เจนจิรา ขวัญคุ้ม อัจฉรพร เฉลิมชิต และอริญ ชุยกะเดื่อง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารงานกับผลสำเร็จการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของธนาคารออมสิน ในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านของธนาคารออมสิน ในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระดับการบวนการบริหารงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. ๐.๗๒) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. ๐.๗๕) ด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. ๐.๗๐) ด้านการประสานงาน ($\bar{X} = 3.60$, S.D. ๐.๗๖) และด้านการจัดองค์การ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. ๐.๖๖) ตามลำดับ ผลสำเร็จการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของธนาคารออมสิน ในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. ๐.๗๖) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. ๐.๗๕) ด้านกระบวนการธุรกิจภายใน ($\bar{X} = 3.91$, S.D. ๐.๗๔) ด้านลูกค้า ($\bar{X} = 3.78$, S.D. ๐.๘๒) และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ($\bar{X} = 3.76$, S.D. ๐.๗๔) ตามลำดับ กระบวนการบริหารงานมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับผลสำเร็จการดำเนินงานกองทุน

^{๖๔} คณินิจ ศิริสมบุรณ์ ฉันทะ จันทะเสนา และดวงตา สราญรมย์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา”, วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๓ (ตุลาคม- ๒๕๕๒-มกราคม ๒๕๕๓) : ๗๕-๗๖

^{๖๕} อนุสร มาลัย นิติพงษ์ สงครีโรจน์ และสุธีรา พ่วงพรพิทักษ์, “ผลกระทบของการบริหารจัดการที่ดีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครราชสีมา”, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม-เมษายน ๒๕๕๗) : ๕๔

หมู่บ้านของธนาคารออมสิน ในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๖๖}

รุ่งเรือง แสนโกษา เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสมเจตน์ ภูศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ในเครือข่ายเขตบริการสุขภาพที่ ๗ กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ (ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นฯ พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน การบริหารจัดการ ผู้นำ การรับรู้บทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการบริหารกองทุน การวางแผนสุขภาพชุมชน ความคาดหวังในประโยชน์ที่ได้รับเกี่ยวกับ กองทุน การจัดทำกิจกรรมบริการสุขภาพตามชุดสิทธิประโยชน์ การสนับสนุนงบประมาณแก่หน่วย บริการสุขภาพในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารกองทุน การมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชน และการประชาสัมพันธ์กองทุน ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกัน สุขภาพระดับท้องถิ่นฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๔๔ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๗๖ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสำเร็จร่วมรับผลประโยชน์จาก กองทุนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๒ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๓ ด้านการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๑ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๖ และด้านการสร้างนวัตกรรมแบบมี ส่วนร่วม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๘ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๘๑ ตามลำดับ ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นฯ จากการวิเคราะห์ อิทธิพลเส้นทาง สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ ๗๖.๕๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = 0.765$, p-value น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๐.๐๕) เรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวมจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (๐.๓๘) ปัจจัยด้านการรับรู้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กองทุน (๐.๑๙) ปัจจัยด้านผู้นำ (๐.๑๘) ปัจจัยด้านการจัดทำกิจกรรมบริการสุขภาพตามชุดสิทธิ ประโยชน์และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารกองทุน เท่ากัน (๐.๑๐) และปัจจัย ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน (-๐.๑๘) ตามลำดับ รูปแบบการบริหารจัดการกองทุน หลักสุขภาพระดับท้องถิ่น ในเครือข่ายเขตบริการสุขภาพที่ ๗ กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ จากการ ทดสอบตัวแบบสมการโครงสร้างเชิงเส้น จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการกองทุน หลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นฯ พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์^{๖๗}

ณัฏฐิกา สังกสิน และผศ.ดร.นพปฎล สุนทรนนท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหาร กองทุนสวัสดิการชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี”

^{๖๖} เจนจิรา ขวัญคุ้ม อัจฉรพร เฉลิมขิต และอริญ ชูกระเดื่อง, “ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ บริหารงานกับผลสำเร็จการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของธนาคารออมสิน ในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัด กาฬสินธุ์”, วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๗) : ๙๕ – ๙๖

^{๖๗} รุ่งเรือง แสนโกษา เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสมเจตน์ ภูศรี, “รูปแบบการบริหารจัดการ กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ในเครือข่ายเขตบริการสุขภาพที่ ๗ กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ (ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์)”, วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๗) : ๑๕๗

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารอยู่ในระดับมาก ด้านสวัสดิการชุมชนอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก ด้านแนวทางการพัฒนาการบริหารกองทุนชุมชนอยู่ในระดับมาก เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ และระดับการศึกษาต่างก็มีความเข้าใจในการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกัน และสมาชิกที่รายได้ต่างกัน มีความเข้าใจในการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกัน^{๖๘}

ธนาณัติ ชันทะสิทธิ์ ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง และดร.บุญเลิศ ไพรินทร์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า ๑ การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนบน มีระดับการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านการพึ่งพาตนเองได้ ด้านคุณภาพชีวิต ด้านความพอเพียง และด้านความสามารถในการแข่งขันตามลำดับ ๒ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนบนเรียงลำดับจากมากไปน้อยประกอบด้วย ปัจจัยลักษณะของพื้นที่ภายในชุมชน ปัจจัยการบริหารจัดการภายในชุมชน และปัจจัยความร่วมมือภายในชุมชน ตามลำดับ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยที่ตัวแปรเหล่านี้ สามารถพยากรณ์การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนได้ร้อยละ ๕๗.๘๐ ($R^2 = .๕๗๘$)^{๖๙}

บันเทิง ผลอำพันธ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีของท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมมีส่วนร่วมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านประชาชนมีส่วนร่วมด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า ในการเปรียบเทียบกับกล่าวจำแนกตามตัวแปรพื้นฐานก็จะพบว่า ตัวแปรที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และการศึกษา^{๗๐}

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการว่า เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ผู้ประสานงาน และผู้ปฏิบัติงานได้ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่ดี ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการมองเหตุการณ์ ผู้ประสานงานต้องมีความปรับตัวยืดหยุ่น ผู้ปฏิบัติงานต้องปรับตัวและสามารถทำงานนั้นให้บรรลุเป้าหมายให้ได้ การบริหารจัดการสมัยใหม่ส่งผลให้การ

^{๖๘} ฌณิตชาภา สงกลิ่น และผศ.ดร.นพปฎล สุนทรนนท์, “การบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี”, วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๕๗) : ๒๓๘

^{๖๙} ธนาณัติ ชันทะสิทธิ์ ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง และดร.บุญเลิศ ไพรินทร์, “การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนบน”, วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (ตุลาคม ๒๕๕๗): ๑๓๐-๑๓๑

^{๗๐} บันเทิง ผลอำพันธ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีของท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จันทบุรี”, วารสารบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๕๖ – มีนาคม ๒๕๕๗): ๒๕๙

บริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพที่เป็นหลักสากลที่หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนใช้กันมาก คือการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

๒.๗.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล

การศึกษาค้นคว้าวิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลเพื่อเป็นแนวทางในการปรากฏการวิจัยดังนี้

นิลเนตร ศรีพลัง และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำและกระบวนการบริหารกับธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังพบว่าภาวะผู้นำ ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ทางปกครองและกระบวนการบริหารของคณะกรรมการบริหารกองทุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารกองทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และสามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของระดับธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) โดยทำนายได้ร้อยละ ๔๖.๗^{๗๑}

สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล และรศ.ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของการบริหารจัดการที่ดีและการสร้างทุนทางสังคมต่อความสามารถในการสนับสนุนการสะสมทุนของชุมชนโดยธนาคารหมู่บ้านภาคเหนือตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า ธนาคารหมู่บ้านมีความสามารถในการสนับสนุนชุมชนสะสมทุนแตกต่างกัน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการสนับสนุนการสะสมทุนของชุมชน โดยธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริภาคเหนือตอนบน ได้แก่ ความเชื่อมั่นของสมาชิก การได้รับผลกระทบจากกองทุนอื่นๆ ภายในชุมชน และการขยายวงเงินและระยะเวลาการชำระหนี้คืนให้สอดคล้องกับการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากเครือข่าย การบริหารจัดการที่ดี ความรับผิดชอบของสมาชิกในการชำระหนี้คืน และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่สมาชิกได้รับจากการถือหุ้นกับธนาคารหมู่บ้าน^{๗๒}

พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (เอ็กบา ๓.๗๐, S.D. ๐.๔๖๗) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

^{๗๑} นิลเนตร ศรีพลัง และคณะ, “ภาวะผู้นำและกระบวนการบริหารกับธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด”, วารสาร Graduate Research Conference มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (๒๐๑๒): ๑๑๘๒

^{๗๒} สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล และรศ.ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี, “อิทธิพลของการบริหารจัดการที่ดีและการสร้างทุนทางสังคมต่อความสามารถในการสนับสนุนการสะสมทุนของชุมชนโดยธนาคารหมู่บ้านภาคเหนือตอนบน”, วารสารสมาคมนักวิจัย, ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๔) : ๓๙-๔๐

เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อาชีพและรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ไม่แตกต่างกัน^{๗๓}

บันเทิง ผลอำพันธ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีของท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมมีส่วนร่วมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านประชาชนมีส่วนร่วมด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า ในการเปรียบเทียบดังกล่าว จำแนกตามตัวแปรพื้นฐานก็จะพบว่า ตัวแปรที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และการศึกษา^{๗๔}

รัชณี อ่อนแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เขตภาคใต้” ผลการศึกษาพบว่า ๑ ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เขตภาคใต้อยู่ในระดับมาก โดยหลักธรรมาภิบาลที่ผู้บริหารใช้มากที่สุดคือ หลักการมีส่วนร่วม รองลงมาคือ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ และหลักการรับผิดชอบต่อส่วนหลักธรรมาภิบาลที่ผู้บริหารใช้น้อยที่สุดคือ หลักประสิทธิภาพ หลักการกระจายอำนาจ และหลักความเสมอภาค ๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ แยกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษไม่แตกต่างกัน^{๗๕}

สาธินี สายสุวรรณ ฉันทะ จันทะเสนา และสะอาด บรรเจิดฤทธิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท” ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อส่วนหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ด้านหลักนิติธรรมพบความแตกต่าง เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ด้านหลักคุณธรรมพบ

^{๗๓} พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี”, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๗

^{๗๔} บันเทิง ผลอำพันธ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีของท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี”, *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๕๖-มีนาคม ๒๕๕๗): ๒๕๙

^{๗๕} รัชณี อ่อนแก้ว, “การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเขตภาคใต้”, *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๖) : ๒๓

ความแตกต่าง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ด้านหลักความโปร่งใส พบความแตกต่าง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ด้านหลักการมีส่วนร่วมพบความแตกต่าง เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ด้านหลักความรับผิดชอบพบความแตกต่าง เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน และด้านความคุ้มค่าพบความแตกต่าง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน^{๗๖}

เกษม สวัสดิ์ ดร.เพ็ญพิสุทธิ์ ไชยกาญจน์ ดร.วัลลภ ลิปิพันธ์ และ ดร.ธีรพร วัฒนกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินกับการบริหารจัดการสถาบันการเงินไทย” ผลการวิจัยพบว่า สถาบันการเงินไทยมีระดับธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินโดยเฉลี่ยในระดับค่อนข้างสูงถึงระดับสูง โดยหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และหลักนิติธรรมอยู่ในระดับสูง ยกเว้นการบริหารการตลาด พบว่า หลักความคุ้มค่ามีระดับธรรมาภิบาลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ การบริหารสภาพคล่อง พบว่า หลักการมีส่วนร่วมมีระดับธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ การบริหารชื่อเสียงพบว่าหลักความรับผิดชอบมีระดับธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำที่สุด ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการสถาบันการเงินไทยเชิงบวกมีค่าเท่ากับ .๗๕๗ ซึ่งอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับแอลฟา () เท่ากับ .๐๕ หรือสามารถอธิบายได้ว่าการบริหารจัดการสถาบันการเงินไทยโดยยึดหลักธรรมาภิบาลจะทำให้กำไรของสถาบันการเงินไทย เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๗๕.๗^{๗๗}

ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ศุภชลาศัย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า สภาพของปัญหาและอุปสรรคเกิดจาก ๑) การไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ๒) สภาพการจัดการองค์การและวัฒนธรรมองค์กร และ ๓) สภาพสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไปดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา มี ๓ ปัจจัยหลัก คือ ๑) ระบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒) การมีส่วนร่วมของประชาชน และ ๓) ภาวศรัทธาที่เกี่ยวข้อ รูปแบบยุทธศาสตร์ในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ควรประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาระบบบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๑.๑) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาผู้นำ ๑.๒) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาองค์การ ๑.๓) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ๒.๑) กลยุทธ์ด้านการสื่อสาร ๒.๒) กลยุทธ์ด้านการสร้างการรับรู้ ๒.๓) กลยุทธ์ด้านการสร้างความตระหนัก ยุทธศาสตร์ที่

^{๗๖} สาธินี สายสุวรรณ ฉันทะ จันทะเสนา และสะอาด บรรเจิดฤทธิ์, “ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอหันทคา จังหวัดชัยนาท”, วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (กุมภาพันธ์ – เมษายน ๒๕๕๓): ๑๑-๑๒

^{๗๗} เกษม สวัสดิ์ ดร.เพ็ญพิสุทธิ์ ไชยกาญจน์ ดร.วัลลภ ลิปิพันธ์ และ ดร.ธีรพร วัฒนกุล, “ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินกับการบริหารจัดการสถาบันการเงินไทย”, วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๕๖) : ๑๕๗

๓ การพัฒนาภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย ๓.๑) กลยุทธ์ด้านการสร้างความร่วมมือ ๓.๒) กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ๓.๓) กลยุทธ์ด้านการกำกับดูแล และการตรวจสอบ^{๗๘}

ดร.กมลพร กัลยาณมิตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านการปกครองท้องถิ่นด้วยหลักธรรมาภิบาล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจตามลำดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ๑) หลักคุณธรรม ได้แก่ การกำหนดกฎระเบียบ กติกา หรือข้อบังคับต่างๆ ต้องคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพและความยุติธรรมของทุกคน ๒) หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การประชุมแลกเปลี่ยนแนวคิดซึ่งกันและกันระหว่างองค์กร/หน่วยงาน หรือการทำงานในลักษณะเครือข่าย เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วม ๓) หลักนิติธรรม ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐทุกคน ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ และมีความขยัน อดทน ๔) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ๕) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของทุกๆ องค์กรโดยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการตรวจสอบได้ ๖) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในบทบาทหน้าที่ การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ถือเป็นของเจ้าหน้าที่ อบต. ทุกคนที่พึงปรารถนา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อันดับที่ ๑ คือ หลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๙๕ อันดับที่ ๒ คือ หลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๘๒ อันดับที่ ๓ คือ หลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๒ อันดับที่ ๔ คือ หลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๑ อันดับที่ ๕ คือ หลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๘ อันดับที่ ๖ คือ หลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๒ การทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และความรู้ความเข้าใจด้านการปกครองท้องถิ่นด้วยหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกัน^{๗๙}

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลว่า การบริหารที่จะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายในปัจจุบันได้นั้น หลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ สามารถนำพาองค์กรให้ก้าวสู่เป้าหมายได้ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความรับผิดชอบ ซึ่งการบริหารองค์กรสมัยใหม่นิยมใช้บริหารองค์กร เนื่องจากเห็นว่ามีประสิทธิภาพสามารถนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ และเน้นให้ผู้บริหาร ผู้ประสานงาน และผู้ปฏิบัติงานได้เห็นความสำคัญของการเสียละ มีส่วนร่วม จิตสำนึกในการบริหารงาน และการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด

^{๗๘} ศาสตราจารย์ ดร. สิริศักดิ์, “ยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา”, วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ (เมษายน – กันยายน ๒๕๕๗) : ๖๕ – ๖๖

^{๗๙} ดร.กมลพร กัลยาณมิตร, “ธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”, วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๕๔) : ๒๐๗ – ๒๐๘

ตารางที่ ๒.๔ สรุปงานการสังเคราะห์การวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น	ศรศักดิ์ บุญมัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)	๒๕๕๑	ปริมาณ	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน คือ เป้าหมายในการดำเนินงานและการรับรู้บทบาทหน้าที่ โดยมีความสามารถในการทำนายระดับต่ำ
๒	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของจังหวัดสระแก้ว	วันดี บุญเสนาะ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)	๒๕๕๑	ปริมาณ	ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนหมู่บ้านฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ความพร้อมของประชาชน การจูงใจ/สิ่งจูงใจ ผู้นำและความผูกพันกับชุมชน โดยทั้ง ๔ ปัจจัยสามารถร่วมกันอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้านฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑
๓	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดสุรินทร์	อมรรัตน์ เลาล้ำ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์)	๒๕๕๖	ปริมาณ	ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความรู้ในบทบาทหน้าที่ และด้านการรับรู้ข่าวสาร ตามลำดับ ลักษณะการบริหารงานในกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกองทุน ด้านโครงสร้างกองทุน และด้านผลการดำเนินงานตามลำดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ เพศ ตำแหน่งในกองทุนหมู่บ้าน จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน วาระในการดำรงตำแหน่ง ด้านการรับรู้ข่าวสารและด้านการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ

ตารางที่ ๒.๔ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๔	ความรู้ในการดำเนินงานหลักประกัน สุขภาพในระดับท้องถิ่นของคณะ กรรมการบริหารกองทุนหลักประกัน สุขภาพในระดับท้องถิ่น	เสาวคนธ์ อินทองปาน (มหาวิทยาลัย ทักษิณ)	๒๕๕๔	ปริมาณ	ส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับความรู้ในการดำเนินงานหลักประกันสุขภาพใน ระดับท้องถิ่นของคณะกรรมการบริหารกองทุน พบว่า ปัจจัยด้าน อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้ใน การดำเนินงานหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นของคณะ กรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕
๕	การบริหารกองทุนว่าด้วยการพัฒนา พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ.2541	สมชาย ลีลาภัทร (มหาวิทยาลัย รามคำแหง)	๒๕๕๒	คุณภาพ	แนวคิดการให้ทุนอุดหนุนพรรคการเมืองเพราะต้องการให้พรรค การเมืองไทยปลอดจากอิทธิพลครอบงำจากกลุ่มทุน ๒) การบริหารกองทุนว่าด้วยการพัฒนาพรรคการเมืองตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2541 โดยการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองเป็น รายปีตามโครงการและแผนงาน มีหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเงิน ได้แก่ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนสมาชิกพรรคและ จำนวนสาขาพรรค

ตารางที่ ๒.๔ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๖	แนวทางการบริหารกองทุน สวัสดิการชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์	ดวงรัตน์ สิงห์ดา (มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรดิตถ์)	๒๕๕๗	ปริมาณ	แนวทางในทางการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัด อุดรดิตถ์ทั้ง ๕ ด้าน พบว่า ด้านผลลัพธ์จากการจัดสวัสดิการ ชุมชนมีแนวทางการบริหารกองทุนโดยมีการนำผลการประเมิน การจัดสวัสดิการของกองทุนมาวางแผนเพื่อการพัฒนาสวัสดิการ ไปสู่ความยั่งยืน โดยการบูรณาการร่วมกับกลุ่มเครือข่ายอื่น พื้นฟูภูมิปัญญาพื้นบ้าน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเป็นสวัสดิการที่ครบวงจรที่ไม่ใช้ตัวเงินและทำให้ สมาชิกรู้สึกมั่นคงในชีวิต
๗	ความคิดเห็นพุทธศาสนิกชนต่อการ บริหารวัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร	พระครูปลัดทรงศักดิ์ กนตวีโร (บำรุงราษฎร์) (มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย)	๒๕๕๒	ปริมาณ	ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมทั้ง ๖ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของ พบว่าในด้านสถานภาพ อายุและประสบการณ์ทำงาน มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนระดับ การศึกษา และตำแหน่งในการบริหารมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง กันประเด็นข้อแนะนำจากการวิจัยนี้ คือควรรับสมัครบุคลากร เพิ่ม ชี้แจงถึงคุณสมบัติหลักการบริหารงานพร้อมขวัญกำลังใจที่ จะได้รับจากการทำงาน จัดโครงการฝึกอบรมทุกๆ ปี

ตารางที่ ๒.๔ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๘	ความคิดเห็นของพระภิกษุต่อภาวะผู้นำในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เขตภาษีเจริญ และเขตบางแค กรุงเทพมหานคร	พระมหาทองดี อภิญโญ (ตรีตระการ) (มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย)	๒๕๕๒	ปริมาณ	ความคิดเห็นของพระภิกษุต่อภาวะผู้นำในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เขตภาษีเจริญและเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันตามพรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาบาลี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนพระภิกษุที่อยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์ต่างกันมีอายุต่างกัน และมีตำแหน่งต่างกันภายในวัดต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
๙	ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา	พนิดา งามขุนทด (มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย)	๒๕๕๒	ปริมาณ	ความคิดเห็นของบุคลากรสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมจำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑๐	การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของ สมาชิกกองทุน ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล	พรทิพย์ หลังจิ และ รศ.ดร.กล้า ทองขาว (มหาวิทยาลัยสวน ดุสิต)	๒๕๕๑	ปริมาณ	ในภาพรวมสมาชิกกองทุนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็น ด้วยมาก ด้านนโยบายและแผน การดำเนินงาน เป็นอันดับที่ ๑ รองลงมา ด้านคุณภาพชีวิต ด้านการบริหารจัดการ มีความ คิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ
๑๑	ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้าน ในทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมืองต่อประชาชนในประเทศ ไทย	พิชานันท์ ปรีระนันท์ และ ดร.โสภชัย วรวิวัฒน์ (มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย)	๒๕๕๖	ปริมาณ	โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการนำนโยบายไป ปฏิบัติ ด้านความผูกพันและด้านสมรรถนะองค์กร ปัญหาการ ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่บ้านโพธิ์ยางคำ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโนนหอม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเรียงลำดับจํามากไปหา น้อย ได้แก่ ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความผูกพัน

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑๒	ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้าน ในทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมืองต่อประชาชนในประเทศ ไทย	เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (สำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา)	๒๕๕๐	ผสม	การบริหารของกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดในปัจจุบันอยู่ในระดับปาน กลาง สมรรถนะที่ยังต่ำอยู่ ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือในการ พัฒนา และการมีประสบการณ์ในการพัฒนา ผลจากการทดสอบ ทางสถิติ พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะในการบริหารที่มีผลต่อ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ได้แก่ ๑) ความสามารถของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ๒) ความเป็น อิสระในการพัฒนา ๓) การมีทรัพยากรในการพัฒนา และ ๔) การมีโครงสร้างและสถาบันในการพัฒนา
๑๓	การศึกษาสภาพปัญหาของระบบ บัญชี กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านสัน คะยอม หมู่ ๔ ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	ณัฐโชค คำพะยอม และคณะ (มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา)	๒๕๕๗	ปริมาณ	ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของกองทุนได้เป็นอย่างดี สมาชิกและคณะกรรมการได้มีการ ร่วมมือกันในการดำเนินงานเป็นอย่างดี แต่ก็มีปัญหาที่เกิดจาก การขาดความรู้ในเรื่องของการบริหารการเงิน และด้านการบัญชี

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑๔	การพัฒนากองทุนหมู่บ้านไปสู่ สถาบันการเงินชุมชน : ความรู้ และ ข้อเสนอสู่ความจริง	สายชล ปัญญชิต (การพัฒนากองทุน หมู่บ้านไปสู่สถาบัน การเงินชุมชนฯ)	๒๕๕๕	คุณภาพ	หากรัฐบาลต้องการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้ไปสู่การเป็นสถาบัน การเงินชุมชนได้อย่างมั่นคง มีความจำเป็นที่รัฐบาลและ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในฐานะ หน่วยงานที่กำกับดูแลก็ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาในอีก หลายมิติ เช่น ในเรื่องของการพัฒนาข้อกฎหมายขึ้นมารองรับ การบริหารจัดการกองทุน การสนับสนุนให้ชุมชนมีความรู้และ ความเข้าใจในระบบองค์กรการเงินชุมชน เป็นต้น
๑๕	กระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตย ทางตรงจากแนวนโยบายแห่งรัฐ : กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	อรรถัย เลียงจินดา ถาวร (มหาวิทยาลัยบูรพา)	๒๕๕๓	คุณภาพ	กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่ม มีกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตย ทางตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ จากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน การจัดเวทีประชาคม การประชุมแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
๑๖	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการ เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน กองทุน หมู่บ้านสันทธาน้อย หมู่ที่ ๒ ตำบล สันทธาน้อย อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย	ปรเมศวร อริเดช (มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย)	๒๕๕๐	ผสม	ปัจจัยภายในของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในด้านอายุ เพศ การศึกษา อาชีพ ไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จใน การประกอบอาชีพ เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษานั้น พบว่า อายุ เพศ การศึกษา อาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์มีความแตกต่างกัน แต่ก็สามารถประสบความสำเร็จได้เหมือนกัน

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑๗	ประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการ กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองใน เขตนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์	สิริรัตน์ เกียรติพิริยะ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์)	๒๕๕๓	ปริมาณ	ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านโครงสร้างกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และด้าน ความสามารถในการจัดสรรเงินกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง
๑๘	กองทุนหมู่บ้านชุมชนเมืองแห่งชาติ	ศิริขวัญ วิเชียรเพลิต (สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร)	๒๕๕๘	คุณภาพ	กองทุนหมู่บ้านมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพลดลง และมีผลการประเมินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยเงินทุนหมุนเวียน ประเภทเพื่อการกักตุนแสดงถึงความยั่งยืนของกองทุนหมู่บ้านใน การดำเนินงานของกองทุนที่ผ่านมาว่ามีความยั่งยืนระยะยาว ลดลง
๑๙	การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านกับ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชน กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน	กมลรัตน์ คำมุงคล (มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุตรดิตถ์)	๒๕๕๓.	ปริมาณ	โดยรวมและรายได้ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนพบว่า ชุมชนในอำเภอภู เพียง จังหวัดน่าน โดยรวมมีความเข้าข้าง เมื่อพิจารณารายด้าน พบมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ ด้านการจัดการทรัพยากรใน ชุมชน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี ด้านการบริหารจัดการชุมชน และด้านความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน แต่ไม่มีความเข้มแข็งในด้านการพัฒนาคนในชุมชน

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๒๐	ปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองใน เขตพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	ริสากุล ทิพวรรณ (วิทยาลัยราชพฤกษ์)	๒๐๑๓ – ๒๐๑๔	ปริมาณ	ปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อยู่ในระดับสูง สมาชิกกองทุนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ แตกต่างกัน มีปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนสมาชิกกองทุนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ อาชีพ ระดับ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกและระยะเวลาการ อาศัยในพื้นที่แตกต่างกันมีปัจจัยต่อความสำเร็จการจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ไม่แตกต่างกัน
๒๑	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี	จรรยา วงศ์กำแหง (มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์)	๒๕๕๑	คุณภาพ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุน หมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี คือ ๑.ปัจจัยด้านคณะกรรมการ ได้แก่ ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ ประสิทธิภาพในการบริหารกลุ่ม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ๒.ปัจจัยด้านสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และ ๓.ปัจจัย สนับสนุน ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุน ปัจจัยทั้งหมดนี้มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของกองทุน หมู่บ้าน จังหวัดปัตตานีได้ร้อยละ ๔๗.๖

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๒๒	ประสิทธิผลการดำเนินโครงการ กองทุนหมู่บ้านแขวงวัดท่าพระ แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร	พรพงษ์ ติรธรรม เจริญ และ ดร.จิต ประพัฒน์ สายโสภา (มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร)	๒๕๕๕	ปริมาณ	ประสิทธิผลการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ในภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ ๑ คือ ด้านการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ใน ระดับประสิทธิผลมาก รองลงมาด้านความพึงพอใจของสมาชิก และด้านกระบวนการของโครงการอยู่ในระดับประสิทธิผลปาน กลาง ตามลำดับ
๒๓	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการ บริหารงานกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	เสาวลักษณ์ เรืองวิจิตรกุล (มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จ เจ้าพระยา)	๒๕๕๔	ปริมาณ	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคาภาพรวม อยู่ในระดับปาน กลาง ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการบริหารงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่ตำบลนาคา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
๒๔	การบริหารจัดการเงินกู้ยืมกองทุน หมู่บ้านเพื่อการพัฒนาครอบครัว และชุมชนอย่างยั่งยืน จังหวัด มหาสารคาม	พรพิมล เฉลิมมี ประเสริฐ และภนิตา สุนทรไชย (มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม)	๒๕๕๔	ผสม	สมาชิกส่วนใหญ่นำเงินจากการกู้ยืมไปใช้ด้านการเกษตร การทำนา ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และเลี้ยงปลา การค้า/ธุรกิจ ธุรกิจจำหน่ายเกี่ยวกับขายของชำ ธุรกิจให้บริการเกี่ยวกับการทำความสะอาดบ้าน ซื้ออาหาร การกิน ค่าใช้จ่ายให้การศึกษา นำไปใช้หนี้ในระบบ

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๒๕	ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงาน กองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา	คณินิจ ศิริสมบุรณ์ ฉันทะ จันทะเสนา และดวงตา สราญรัมย์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย อลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์)	๒๕๕๒ - ๒๕๕๓	ปริมาณ	ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอ สีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยที่สุด ได้แก่ การบริหารงาน ของ คณะกรรมการหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการหมู่บ้าน และความรู้ความเข้าใจของ คณะกรรมการหมู่บ้าน
๒๖	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ บริหารงานกับผลสำเร็จการ ดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของ ธนาคารออมสิน ในเขตอำเภอหนอง สูง จังหวัดกาฬสินธุ์	เจนจิรา ขวัญคุ้ม อัจฉรพร เฉลิมชิต และอรรณ ชยุกระเดื่อง (วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย อลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์)	๒๕๕๗	ปริมาณ	กระบวนการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านของธนาคารออมสิน ในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระดับการบวน การบริหารงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. 0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. 0.75) ด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. 0.70) ด้านการ ประสานงาน ($\bar{X} = 3.60$, S.D. 0.76) และด้านการจัด องค์การ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. 0.66) ตามลำดับ

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๒๗	การบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น เดช อำเภอนองม่วง จังหวัดลพบุรี	ณัฏฐิชา กา สังกสิน และผศ.ดร.นพปฎล สุนทรนนท์ (วารสารการเงิน การ ลงทุน การตลาด และการ บริหารธุรกิจ)	๒๕๕๗	ปริมาณ	การบริหารอยู่ในระดับมาก ด้านสวัสดิการชุมชนอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก ด้านแนวทางการ พัฒนาการบริหารกองทุนชุมชนอยู่ในระดับมาก เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ และระดับการศึกษาต่างก็มีความ เข้าใจในการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีประสิทธิภาพไม่ แตกต่างกัน และสมาชิกที่รายได้ต่างกัน มีความเข้าใจในการ บริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกัน
๒๘	การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนา ชุมชนอย่างยั่งยืนในบริเวณลุ่มน้ำโขง ตอนบน	ธนาภรณ์ ชื่นทะสิทธิ์ ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธ สง และดร.บุญเลิศ ไพรินทร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร)	๒๕๕๗	ปริมาณ	การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนบน มีระดับ การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย มากที่สุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านการพึ่งพาตนเองได้ ด้านคุณภาพ ชีวิต ด้านความพอเพียง และด้านความสามารถในการแข่งขัน ตามลำดับ

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๒๙	การมีส่วนร่วมของประชาชนนากรบ ริหารจัดการที่ดีของท้องถิ่นในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลคลอง นารายณ์ อำเภอเมือง จันทบุรี	บันเทิง ผลอำพันธ์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี)	๒๕๕๖ – ๒๕๕๗	ปริมาณ	ภาพรวมมีส่วนร่วมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประชาชนมีส่วนร่วมด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความ รับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านหลัก ความคุ้มค่า ในการเปรียบเทียบดังกล่าวจำแนกตามตัวแปร พื้นฐานก็จะพบว่า ตัวแปรที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และการศึกษา
๓๐	ภาวะผู้นำและกระบวนการบริหาร กับธรรมาภิบาลของคณะ กรรมการบริหารกองทุนหลักประกัน สุขภาพท้องถิ่นในองค์การบริหาร ส่วนตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด	นิลเนตร ศรีพลัง และคณะ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น)	๒๐๑๒	ปริมาณ	ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังพบว่าภาวะผู้นำ ความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ทางปกครองและกระบวนการบริหารของคณะ กรรมการบริหารกองทุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับธรรมาภิ บาลของคณะกรรมการบริหารกองทุนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๓๑	อิทธิพลของการบริหารจัดการที่ดีและการสร้างทุนทางสังคมต่อความสามารถในการสนับสนุนการสะสมทุนของชุมชนโดยธนาคารหมู่บ้านภาคเหนือตอนบน	สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล และรศ.ดร. เฉลิมชัย ปัญญาดี (สมาคมนักวิจัย)	๒๕๕๔	ปริมาณ	ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการสนับสนุนการสะสมทุนของชุมชน โดยธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริภาคเหนือตอนบน ได้แก่ ความเชื่อมั่นของสมาชิก การได้รับผลกระทบจากกองทุนอื่นๆ ภายในชุมชน และการขยายวงเงินและระยะเวลาการชำระหนี้คืนให้สอดคล้องกับการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากเครือข่าย การบริหารจัดการที่ดี ความรับผิดชอบของสมาชิกในการชำระหนี้คืน และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่สมาชิกได้รับจากการถือหุ้นกับธนาคารหมู่บ้าน
๓๒	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)	๒๕๕๗	ปริมาณ	โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (เอ็กบา ๓.๗๐, S.D. ๐.๔๖๗) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๓๓	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีของท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี	บันเทิง ผลอำพันรุ้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี)	๒๕๕๖ - ๒๕๕๗	ปริมาณ	ภาพรวมมีส่วนร่วมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประชาชนมีส่วนร่วมด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า ในการเปรียบเทียบดังกล่าวจำแนกตามตัวแปรพื้นฐานก็จะพบว่า ตัวแปรที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และการศึกษา
๓๔	การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เขตภาคใต้	รัชนี อ่อนแก้ว (มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา)	๒๕๕๖	ปริมาณ	ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เขตภาคใต้อยู่ในระดับมาก หลักที่ผู้บริหารใช้มากที่สุดคือ หลักการมีส่วนร่วม รองลงมาคือ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ และหลักการรับผิดชอบต่อส่วนหลักธรรมาภิบาลที่ผู้บริหารใช้น้อยที่สุดคือ หลักประสิทธิภาพ หลักการกระจายอำนาจ และหลักความเสมอภาค ๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ แยกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๓๕	ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท	สาธินี สายสุวรรณ ฉันทะ จันทะเสนา และสะอาด บรรเจิด ฤทธิ์ (มหาวิทยาลัยราช ภัฏวไลยอลงกรณ์ ใน พระบรมราชูปถัมภ์)	๒๕๕๓	ปริมาณ	ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ด้านหลักความรับผิดชอบต่อความแตกต่าง เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน และด้านความคุ้มค่าพบความแตกต่าง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน
๓๖	ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินกับการบริหารจัดการสถาบันการเงินไทย	เกษม สวัสดิ์ ดร.เพ็ญ พิสุทธิ์ ไชยกาญจน์ ดร.วัลลภ ลิปิพันธ์ และ ดร.ธีรพร วัฒน กุล (มหาวิทยาลัยราช ภัฏวไลยอลงกรณ์ ใน พระบรมราชูปถัมภ์)	๒๕๕๖	ปริมาณ	สถาบันการเงินไทยมีระดับธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินโดยเฉลี่ยในระดับค่อนข้างสูงถึงระดับสูง โดยหลักความรับผิดชอบต่ออยู่ในระดับค่อนข้างสูง และหลักนิติธรรมอยู่ในระดับสูง ยกเว้นการบริหารการตลาด พบว่า หลักความคุ้มค่ามีระดับธรรมาภิบาลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ การบริหารสภาพคล่อง พบว่า หลักการมีส่วนร่วมมีระดับธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำ การบริหารชื่อเสียง พบว่าหลักความรับผิดชอบต่อมีระดับธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๓๗	ยุทธศาสตร์การบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา	สาคร สิทธิศักดิ์ (มหาวิทยาลัย ทักษิณ)	๒๕๕๗	คุณภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาระบบบริหารขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ประกอบด้วย ๑.๑) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาผู้นำ ๑.๒) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาองค์กร ๑.๓) กลยุทธ์ด้านการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมการมีส่วน ร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ๒.๑) กลยุทธ์ด้านการสื่อสาร ๒.๒) กลยุทธ์ด้านการสร้างการรับรู้ ๒.๓) กลยุทธ์ด้านการสร้าง ความตระหนัก ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย ๓.๑) กลยุทธ์ด้านการสร้างความร่วมมือ ๓.๒) กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ๓.๓) กลยุทธ์ ด้านการกำกับดูแล และการตรวจสอบ
๓๘	ธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอน แก้ว อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่	ดร.กมลพร กัลยาณมิตร (มหาวิทยาลัยสวน ดุสิต)	๒๕๕๔	ปริมาณ	ความรู้ความเข้าใจด้านการปกครองท้องถิ่นด้วยหลักธรรมาภิบาล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ตามลำดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ๑) หลักคุณธรรม ๒) หลักการมีส่วนร่วม ๓) หลักนิติธรรม ๔) หลักความคุ้มค่า ๕) หลักความโปร่งใส ๖) หลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๓๙	การประเมินผลโครงการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	มรรษมน บัวภา (สถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร์)	๒๕๕๓	ปริมาณ	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และสมาชิก กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นว่ากระบวนการดำเนินงาน ตามโครงการดำเนินงานได้ดี โดยเฉพาะในเรื่องการอำนวยความสะดวก เรื่องการอธิบายหรือแนะนำรายละเอียดของโครงการของ ข้าราชการระดับอำเภอผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ
๔๐	การประเมินผลกองทุนหมู่บ้านใน เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย	สิริวงษ์ เอียสกุล (มหาวิทยาลัย นครพนม)	๒๕๕๗	ปริมาณ	การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า มีผลการ ประเมินอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านปัจจัยนำออก และด้านกระบวนการ ตามลำดับ
๔๑	การประเมินการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน และชุมชนเมือง เขตตำบล ท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร	จิตติมา กาวรรณธง (มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร)	๒๕๕๓	ปริมาณ	การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ตำบลท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร แต่ละข้อและในแต่ละด้าน และโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน มีความเหมาะสม ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และประเด็นการประเมินที่ถูกเลือกนำมาพิจารณาหาแนว ทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมือง ตำบลท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มี ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๔๒	การประเมินความสำเร็จของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม สุราพื้นบ้านในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน	ชนิตา พันธุ์มณี (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๕๔๘	ปริมาณ	ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของลูกค้าทั้งใน ภาพรวม การพิจารณาโดยแยกตามพื้นที่ และแยกตามรูปแบบ ขององค์กรที่ซื้อสินค้า ๓ อันดับแรก ไม่แตกต่างกัน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านตัวสินค้า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของ องค์กร และปัจจัยด้านราคา
๔๓	การประเมินความสำเร็จของการ จัดกิจกรรมถนนคนเดิน กาด กองต้า จังหวัดลำปาง	ศิรินทิพย์ เลาหะวีร์ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๕๕๖	ปริมาณ	ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ การอนุรักษ์และรักษาพื้นที่ให้ คงสภาพเดิมของชุมชนไว้ให้มากที่สุด การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ของศิลปินและนักแสดง สภาพแวดล้อมภายในถนนคนเดินมีส่วน ในการสร้างบรรยากาศในการชมการแสดง สินค้าที่จำหน่ายมี รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนกับสินค้าที่จำหน่าย ตามท้องตลาดทั่วไป สินค้ามีให้เลือกหลากหลายประเภท และมีการรับประกันหรือเปลี่ยนคืนในกรณีที่มีปัญหา อุปกรณ์ใน การประกอบอาหารหรือเครื่องปรุงอาหารมีความสะอาด ปลอดภัย อาหารและเครื่องดื่มมีรสชาติดี เจ้าหน้าที่มีอัธยาศัย ไมตรีดี และความพอเพียงของแสงสว่างภายในงาน ห้องน้ำ สาธารณะ และสถานที่จอดรถ

ตารางที่ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๔๔	การประเมินความสำเร็จของระบบไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทของศาลยุติธรรม : กรณีศึกษาศาลแขวงจังหวัดเชียงใหม่	ชาญธาดา มั่นประเสริฐ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๕๕๑	ปริมาณ	การดำเนินการตามระบบข้อพิพาทของศาลยุติธรรมประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนผู้ที่มาขอเข้ารับบริการในระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าว ส่วนใหญ่สามารถยุติข้อพิพาทในขั้นตอนของการไกล่เกลี่ยนี้ แต่ก็ยังคงพบปัญหาในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทว่าในแต่ละครั้งไม่ได้มีการกำหนดเวลาที่ใช้อย่างแน่นอนชัดเจน ทำให้ผู้มาใช้บริการคนอื่นๆ ที่ต้องรอนาน ทั้งนี้ผลมาจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมีจำนวนไม่เพียงพอต่อข้อพิพาทที่เกิดขึ้น
๔๕	การประเมินประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์และจังหวัดพิษณุโลก	ดร.พนินท เครือไทย และ ดร.ชิษณุาสู่ ช่างเรียน (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์)	๒๕๕๔	ปริมาณ	อปท. ขนาดกลาง มีจุดเด่นในด้านการให้บริการสาธารณะด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ด้านการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวและด้านการสาธารณสุขสุขในขณะที่ยอปท. ขนาดเล็กเน้นการให้บริการสาธารณะเฉพาะด้าน (Specific Function) ได้แก่ ด้านการจัดระเบียบชุมชนและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมศาสนาจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ (ต่อ)

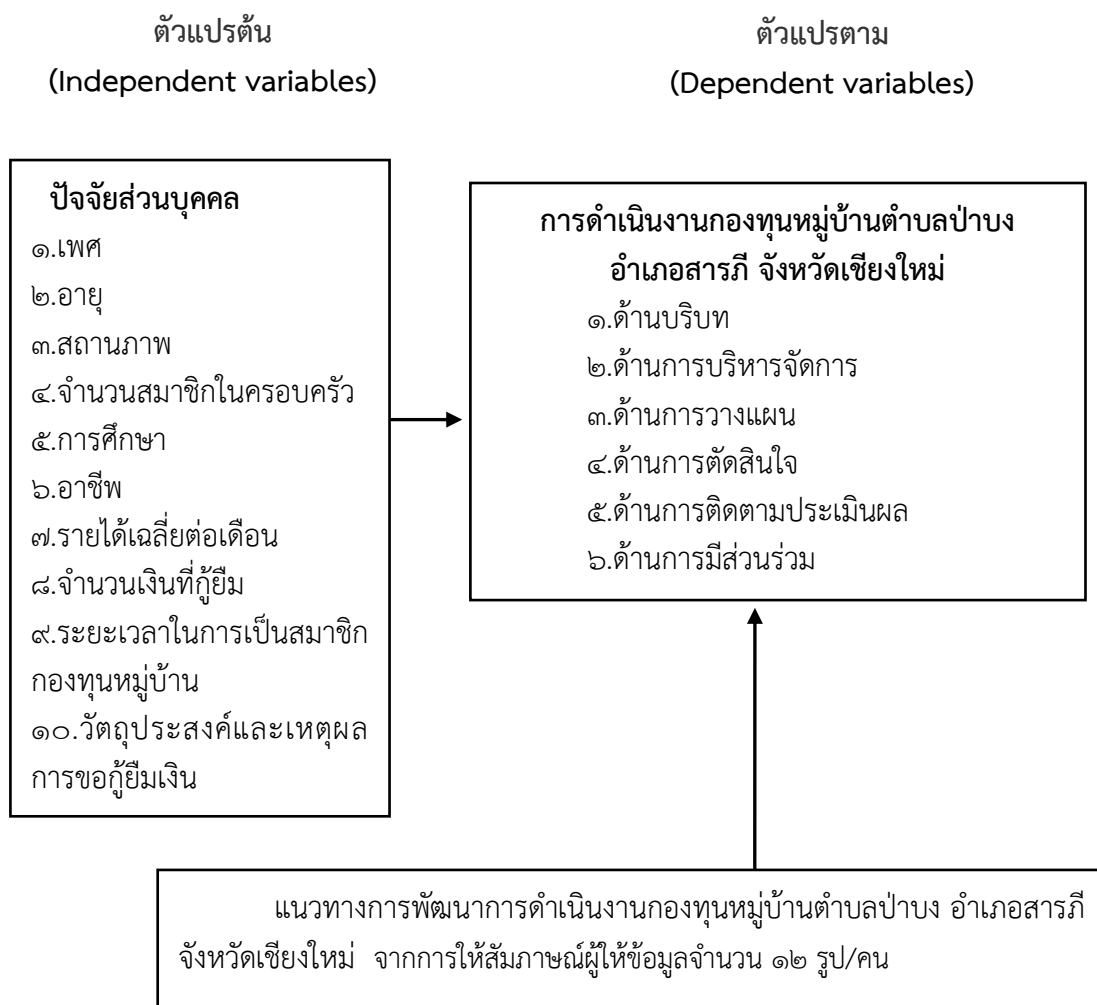
ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง/หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๔๖	การประเมินผลการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดราชบุรี	วัชรระ ธรรมปัญญาสกุล (มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม)	๒๕๔๖	ปริมาณ	ด้านการบริหารจัดการอยู่ในที่สูง ส่วนด้านการมีส่วนร่วม และด้านผล การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านอายุ อาชีพ รายได้ ตำแหน่ง ในกองทุน และประเภทกองทุนมีผลทำให้ความ คิดเห็นของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

เป็น ในการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องนำมาจัดทำกรอบแนวคิด ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ได้แก่

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินที่กู้ยืม ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน วัตถุประสงค์และเหตุผลการขอกู้ยืมเงิน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ๖ ด้าน ประกอบด้วย ๑.ด้านบริบท ๒.ด้านการบริหารจัดการ ๓.ด้านการวางแผน ๔.ด้านการตัดสินใจ ๕.ด้านการติดตามประเมินผล ๖.ด้านการมีส่วนร่วม

แผนภาพที่ ๒.๑ : แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย